

Bruksela, dnia 7 kwietnia 2011 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 25/2011

Inicjatywy i opinie Komisji Europejskiej

Marzec 2011

(wybrane)

1. **SPRAWY SPOŁECZNE** - Unijna debata z pracownikami i pracodawcami na temat wpływu ograniczeń budżetowych na zatrudnienie i wzrost
2. **GOSPODARKA** - Gry hazardowe oferowane w Internecie
3. **WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI** - UE zwiększy prawa obywateli w zakresie ochrony konsularnej oraz pomocy na terytorium państw trzecich
4. **PRAWA PODSTAWOWE** - Sprawozdanie Komisji Europejskiej przedstawia postępy w egzekwowaniu praw podstawowych w UE
5. **WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI** - Komisja proponuje bardziej klarowne uregulowania dotyczące praw majątkowych 16 mln międzynarodowych par w Europie
6. **ROLNICTWO I WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI** - Komisja Europejska pozywa Polskę przed Trybunał Sprawiedliwości UE w sprawie zakazu dot. paszy genetycznie zmodyfikowanej
7. **ROLNICTWO I WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI** - Komisja kieruje przeciwko Polsce sprawę do Trybunału Sprawiedliwości UE w związku z niewystarczającymi środkami ws. kontroli GMO
8. **ROLNICTWO** - Wizyta komisarza Daciana Cioloşa w Chinach: promocja europejskich produktów spożywczych wysokiej jakości
9. **SPRAWY FINANSOWE I WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI** - Komisja proponuje reformę Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)
10. **RÓWNOUPRAWNIENIE I WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI** - Komisja kończy trzy postępowania przeciwko Polsce dzięki przyjęciu nowych przepisów antydyskryminacyjnych
11. **RÓWNOUPRAWNIENIE** - Różnice w zarobkach kobiet i mężczyzn w UE
12. **RÓWNOUPRAWNIENIE** - Unijna komisarz ds. sprawiedliwości Viviane Reding spotyka się z wiodącymi przedstawicielami biznesu, aby optować za większą liczbą kobiet na wysokich stanowiskach kierowniczych
13. **POLITYKA OCHRONY KONSUMENTÓW** - Tablica wyników dla rynków konsumenckich
14. **OCHRONA ŚRODOWISKA** - Komisja przeznaczy 267 mln euro na nowe projekty związane z ochroną środowiska
15. **OCHRONA ŚRODOWISKA** - Komisja ustanawia plan działania na rzecz stworzenia do 2050 r. konkurencyjnej gospodarki niskoemisyjnej

16. **OCHRONA ŚRODOWISKA** - Handel uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych: przyjęto zasady przejściowego bezpłatnego przydziału uprawnień dla sektora energetycznego
17. **SPRAWY WEWNĘTRZNE** - Komisja proponuje wprowadzenie skuteczniejszych przepisów dotyczących przekraczania granic
18. **RYNEK WEWNĘTRZNY** - Wydanie opinii przez Trybunał Sprawiedliwości ws. porozumienia dotyczącego Europejskiego i Unijnego Sądu Patentowego
19. **SPRAWY ZAGRANICZNE** - Komisja Europejska nawiązuje ambitne Partnerstwo na rzecz demokracji i wspólnego dobrobytu z południowym regionem Morza Śródziemnego
20. **TRANSPORT** - Przyszłość lotnictwa: Sprawozdanie „Trasa 2050” przedstawione przez komisarza Siima Kallasa w trakcie „Dni lotnictwa 2011” w Madrycie

INICJATYWY KOMISJI EUROPEJSKIEJ W MARCU 2011 R.

1. SPRAWY SPOŁECZNE - Unijna debata z pracownikami i pracodawcami na temat wpływu ograniczeń budżetowych na zatrudnienie i wzrost

W dniu 24 marca br. przewodniczący Komisji Europejskiej José Manuel Barroso, unijny komisarz ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego László Andor, przewodniczący Rady Europejskiej Herman Van Rompuy oraz Viktor Orbán, premier Węgier sprawujących prezydencję w Radzie, spotkali się z przedstawicielami europejskich pracowników i pracodawców podczas trójstronnego szczytu społecznego. Przedmiotem dyskusji był wpływ konsolidacji fiskalnej i budżetowej na rynek pracy i wzrost gospodarczy, a także rola partnerów społecznych w zarządzaniu. W debacie wzięli udział także premierzy i ministrowie ds. zatrudnienia Polski i Danii, które sprawować będą dwie kolejne prezydencje w Radzie.

Trójstronny szczyt społeczny poprzedza wiosenną sesję Rady Europejskiej, podczas której, zgodnie z oczekiwaniami, ma zapaść zgoda co do szeroko zakrojonych działań wobec kryzysu gospodarczego. Przewiduje się także wprowadzenie nowej struktury zarządzania i kluczowych reform strukturalnych.

Przewodniczący **José Manuel Barroso** powiedział: „Wiosenne posiedzenie Rady Europejskiej oznaczać będzie prawdziwy przełom, który pomoże nam przetrwać kryzys, uzdrowić gospodarkę i przywrócić wzrost zapewniający tworzenie nowych miejsc pracy”.

Oświadczył także: „Potrzebny jest nam program inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, kładący silny nacisk na wymiar społeczny. Strategia „Europa 2020” jest takim właśnie programem. W rocznej wizji wzrostu gospodarczego i pakcie na rzecz euro przyjęliśmy jasne, wspólne priorytety polityki gospodarczej. Podczas ich realizacji będziemy respektować krajowy dialog społeczny, tradycje stosunków pracy oraz autonomię partnerów społecznych w procesie zbiorowych rokowań. Podjęliśmy zobowiązanie korzystania z mandatu

trójstronnego dialogu społecznego dla osiągnięcia celów spójności społecznej wyznaczonych w strategii „Europa 2020”: walki z ubóstwem, podnoszenia kwalifikacji i zwiększenia zatrudnienia”.

Zwracając się do europejskich partnerów społecznych, komisarz **László Andor** starał się rozwiać obawy, iż promowana obecnie polityka oszczędnościowa ogranicza inteligentny, trwały wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu. Podkreślił, że: „Europa podnosi się z recesji, ale jest to wciąż jeszcze proces delikatny i nierówny. Dlatego też, robiąc postępy w konsolidacji fiskalnej, musimy zarazem pilnować, aby poprawiały się warunki dla inwestycji i tworzenia miejsc pracy. Jest to dla mnie priorytet. Działania w zakresie stabilizacji makroekonomicznej muszą być spójne z naszymi długoterminowymi celami rozwoju gospodarczego i społecznego przyjętymi w strategii „Europa 2020” i zintegrowanych wytycznych dotyczących tej strategii”.

Komisarz zwrócił uwagę na znaczenie dialogu społecznego w procesie wychodzenia Europy z kryzysu: „Ostatnie lata pokazały, że wysokiej jakości dialog społeczny odegrał istotną rolę w usuwaniu skutków recesji. Razem z partnerami społecznymi musimy wypracować sposoby koordynowania takich kwestii, jak wynagrodzenia lub emerytury i renty, w sytuacji umocnionej unii walutowej”.

Podczas posiedzenia europejscy partnerzy społeczni (Europejska Konfederacja Związków Zawodowych, Konfederacja Europejskiego Biznesu, Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych oraz Europejskie Stowarzyszenie Rzemiosła oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw) zgodzili się, że istnieje potrzeba ściślejszej współpracy gospodarczej i reform rynku pracy. Zaapelowali o odpowiedni udział partnerów społecznych w procesie ustalania krajowych planów reform i wdrażania strategii „Europa 2020”.

- **Podstawowe informacje**

Posiedzenia trójstronnego szczytu społecznego odbywają się dwa razy w roku przed wiosenną i jesienną sesją Rady Europejskiej. Stanowią dobrą okazję do wymiany opinii między partnerami społecznymi, Komisją oraz szefami rządów i ministrami ds. zatrudnienia państw członkowskich sprawujących aktualną oraz dwie kolejne prezydencje w Radzie.

Europejski dialog społeczny: <http://ec.europa.eu/socialdialogue>

2. GOSPODARKA - Gry hazardowe oferowane w Internecie

Gry hazardowe oferowane w Internecie to sektor działalności gospodarczej, który w Europie odnotowuje okres szybkiego wzrostu. Oficjalnie istnieje już blisko 15 000 stron internetowych prowadzących tego rodzaju działalność, a ich łączne roczne przychody w 2008 r. przekroczyły 6 mld EUR, przy czym oczekuje się, że w 2013 r. wyniosą one dwa razy tyle. Krajowe ramy prawne obowiązujące w tym obszarze w poszczególnych państwach UE znacząco się różnią, w szczególności pod kątem przepisów dotyczących zezwoleń, powiązanych usług internetowych, płatności, celów związanych z interesem publicznym oraz walki z oszustwami. Aby zagwarantować

pewność prawa oraz skuteczną ochronę obywateli UE w odniesieniu do tej szybko rozwijającej się działalności o transgranicznym zasięgu, należy koniecznie ocenić możliwość współistnienia różniących się modeli w ramach rynku wewnętrznego. Głównym celem konsultacji w sprawie zielonej księgi jest zatem uzyskanie faktycznego obrazu bieżącej sytuacji dotyczącej rynku gier hazardowych oferowanych w Internecie w UE oraz poszczególnych krajowych modeli prawodawstwa. Komisja zabiega o opinie zainteresowanych stron oraz pragnie zebrać szczegółowe informacje i dane na temat kluczowych kwestii strategicznych, takich jak organizacja usług w zakresie gier hazardowych oferowanych w Internecie oraz egzekwowanie obowiązujących przepisów, ochrona konsumentów i inne istotne wyzwania w zakresie porządku publicznego, a także na temat komercyjnych usług w zakresie komunikacji i płatności. Na podstawie opinii, które w ramach konsultacji przekazywać można do dnia 31 lipca 2011 r., podjęte zostaną decyzje co do potrzeby podjęcia dalszych działań w tym obszarze na szczeblu UE oraz co do ich formy. W ramach uzupełnienia procesu konsultacji zorganizowane zostaną warsztaty dla ekspertów dotyczące konkretnych zagadnień.

Komisarz **Michel Barnier**, odpowiedzialny za rynek wewnętrzny i usługi, powiedział: „Wraz z zieloną księgą zainaugurowaliśmy ambitny proces konsultacji, nie narzucając z góry formy ewentualnych działań, które podejmiemy po ich zakończeniu. Unijny rynek gier hazardowych oferowanych w Internecie rośnie w szybkim tempie i generuje znaczące przychody, które czasami wykorzystywane są do szlachetnych celów. Wzrostowi tego sektora działalności musi towarzyszyć jednocześnie silna wola, aby zapewnić naszym obywatelom – szczególnie tym nieletnim – ochronę, oraz aby dopilnować, żeby oferowanie tego rodzaju usług w UE odbywało się na uczciwych zasadach i obwarowane było odpowiednimi przepisami. Obie te kwestie uwzględniamy wspólnie w odpowiedzi na wnioski ze strony Parlamentu Europejskiego i państw członkowskich. Celem naszej konsultacji nie jest liberalizacja rynku, ale dopilnowanie, aby w całej Unii rynek usług w zakresie gier hazardowych oferowanych w Internecie podlegał należytej regulacji na równych zasadach dla wszystkich.”

- **Jaki jest cel konsultacji publicznych?**

Wyzwania społeczne i zagrożenia dla porządku publicznego wynikają z faktu, że usługi w zakresie gier hazardowych są w UE dostępne w Internecie, oraz z trudności związanych z kwestiami prawnotechnicznymi. Kluczowe kwestie strategiczne poruszane w ramach konsultacji to:

1. Definicja i organizacja usług w zakresie gier hazardowych oferowanych w Internecie: konsultowanie zielonej księgi ma na celu uzyskanie informacji na temat głównych korzyści lub niedogodności związanych z współistnieniem w UE różnych systemów i praktyk krajowych dotyczących wydawania zezwoleń na usługi w zakresie gier hazardowych oferowanych w Internecie.

2. Usługi powiązane świadczone lub wykorzystywane przez podmioty oferujące usługi w zakresie gier hazardowych w Internecie: konsultowanie zielonej księgi ma na celu uzyskanie informacji na temat zasad i praktyk dotyczących komercyjnych usług w zakresie komunikacji, identyfikacji klienta oraz przepisów dotyczących

systemów płatności za usługi w zakresie gier hazardowych oferowanych w Internecie i kont graczy.

3. Cele związane z interesem publicznym: W ramach tego elementu konsultacji nacisk kładzie się na trzy cele, które w różnym stopniu mogą być istotne dla państw członkowskich pod kątem strategii, jaką przyjęły one wobec gier hazardowych oferowanych w Internecie:

- Ochrona konsumentów: celem procesu konsultacji jest zebranie informacji na temat problemu gier hazardowych i uzależnień oraz środków realizowanych, aby chronić graczy i zapobiegać tego rodzaju problemom lub je ograniczać. Inną kluczową kwestią jest sposób, w jaki należy zapewnić ochronę nieletnich i innych słabszych grup społecznych. Podnoszone kwestie dotyczą promocji i marketingu gier hazardowych oferowanych w Internecie oraz stosowanych systemów identyfikacji klienta, zarówno w odniesieniu do otwierania kont jak i obsługi płatności.
- Porządek publiczny: konsultowanie zielonej księgi ma na celu uzyskanie informacji na temat najlepszych praktyk pozwalających na wykrywanie oszustw, prania pieniędzy i innych przestępstw oraz zapobieganie im.
- Finansowanie działań i wydarzeń związanych z dobroczynnymi celami i interesem publicznym: w ramach konsultacji rozpatrywane są poszczególne systemy służące wykorzystywaniu dochodów na potrzeby działań na rzecz interesu publicznego oraz mechanizmy redystrybucji dochodów z prywatnych i publicznych usług w zakresie gier hazardowych oferowanych w Internecie na rzecz społeczeństwa, w obszarach takich jak sztuka, edukacja lub sport.

4. Egzekwowanie prawa: W UE istnieje znaczący nielegalny rynek usług w zakresie gier hazardowych oferowanych w Internecie. Szacuje się, że na każdą stronę internetową oferującą gry hazardowe w Internecie na podstawie legalnego zezwolenia przypada ponad pięć stron oferujących grę w pokera lub zakłady sportowe bez zezwolenia. Konsumenci mają obecnie dostęp do nielegalnego transgranicznego rynku, ponieważ istnieje faktyczne przyzwolenie społeczne na taki stan rzeczy lub ze względu na brak skutecznych narzędzi egzekwowania prawa. Dlatego też celem konsultacji jest ocenienie funkcjonujących systemów egzekucji prawa i transgranicznej współpracy między państwami członkowskimi oraz rzeczowych informacji na temat skuteczności istniejących systemów blokujących (takich jak blokowanie płatności lub filtrowanie nazw domen).

- **Dalsze kroki?**

Wypowiedzi w ramach odzewu na zieloną księgę zbierane będą do dnia 31 lipca 2011 r. Informacje i dane zebrane w ramach procesu konsultacji zostaną poddane wnikliwej ocenie przez Komisję, która na ich podstawie zdecyduje o tym, jakie dalsze działania należy podjąć.

- **Kontekst konsultacji**

Obecna oferta usług w zakresie gier hazardowych świadczonych w Internecie jest bardzo obszerna; odbiorcy powszechnie z niej korzystają, zaś znaczenie ekonomiczne tego sektora rośnie. W 2008 r. usługi w zakresie gier hazardowych oferowanych w Internecie były źródłem rocznych dochodów przekraczających kwotę 6 mld EUR, co stanowi 7,5 % łącznego rynku gier hazardowych. Jest to już teraz najszybciej rozwijający się segment rynku gier hazardowych, a w 2008 r. prognozowano jego dwukrotny wzrost w ciągu pięciu lat.

Jednocześnie w poszczególnych państwach członkowskich funkcjonują różne przepisy regulujące rynek gier hazardowych. Niektóre państwa członkowskie ograniczają lub wręcz zakazują oferowania niektórych gier hazardowych; w innych państwach rynki regulowane są w swobodniejszy sposób. Ponadto w szeregu państw członkowskich dokonano ostatnio przeglądu prawodawstwa w zakresie gier hazardowych oferowanych w Internecie lub też przewiduje się taki przegląd.

Na stronie internetowej Komisji dostępny jest dokument roboczy służb Komisji towarzyszący zielonej księdze:

http://ec.europa.eu/internal_market/services/gambling_en.htm

3. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - UE zwiększy prawa obywateli w zakresie ochrony konsularnej oraz pomocy na terytorium państw trzecich

W czasie sytuacji wyjątkowych i kryzysów, jak w przypadku Japonii, Libii czy Egiptu, obywatele UE przebywający za granicą mają prawo zwrócić się o pomoc do każdego konsulatu lub ambasady państwa członkowskiego UE, jeżeli ich państwo członkowskie nie ma w danym kraju swojego przedstawicielstwa. Państwa członkowskie UE muszą również udzielić obywatelom Unii pomocy w ewakuacji na takich samych zasadach, na jakich udzielają ich swoim obywatelom. Prawo to, stanowiące kluczowy element obywatelstwa Unii, gwarantują traktaty UE i Karta praw podstawowych Unii. Ochrona dotyczy także sytuacji codziennych, takich jak kradzież paszportu, poważny wypadek lub choroba. Wielu Europejczyków nie wie jednak, że ma takie prawo. Zważywszy, że coraz więcej obywateli UE wyjeżdża za granicę lub mieszka tam i pracuje – Europejczycy każdego roku odbywają ponad 90 mln podróży poza granice Unii, a około 30 mln obywateli UE mieszka poza jej obszarem – informowanie na ten temat jest niezwykle ważne. W komunikacie dotyczącym polityki w zakresie ochrony konsularnej w państwach trzecich Komisja Europejska przedstawiła konkretne działania służące zwiększeniu wiedzy obywateli UE na temat przysługujących im praw. W przyszłym roku Komisja przedstawi propozycje środków koordynujących, aby ułatwić codzienną ochronę konsularną obywateli. Oprócz tego zamierza ona uruchomić stronę internetową poświęconą ochronie konsularnej. Na stronie tej zamieszczone są adresy placówek konsularnych i dyplomatycznych w krajach nienależących do UE oraz zapewniona jest możliwość kontaktu ze służbami zapewniającymi porady dla podróżnych we wszystkich państwach członkowskich.

„Europejczycy starają się pomagać mieszkańcom Japonii i Libii, którzy borykają się z sytuacją kryzysową w swoim kraju” – oznajmiła komisarz ds. sprawiedliwości i wiceprzewodnicząca Komisji **Viviane Reding**. „W obliczu tych wyzwań Europejczycy potrafią wykazać solidarność w działaniu. Państwa członkowskie łączą

się w działaniu, tak aby pomóc sobie nawzajem w ewakuacji swoich obywateli. W sytuacji gdy coraz więcej europejskich obywateli pracuje i mieszka za granicą, niezwykle ważne jest, aby każdy wiedział, gdzie i w jaki sposób może uzyskać pomoc na wypadek kryzysu, w każdym miejscu na świecie i bez względu na swoje obywatelstwo”.

Liczba obywateli UE podróżujących do państw trzecich rośnie: liczba podróży w 2008 r. wyniosła ponad 90 mln, podczas gdy w 2005 r. było to niewiele ponad 80 mln. Ponad 30 mln obywateli UE na stałe mieszka w państwie trzecim, ale placówki dyplomatyczne wszystkich 27 państw członkowskich znajdują się tylko w trzech krajach (Stanach Zjednoczonych, Chinach i Rosji).

Badania opinii publicznej wskazują na wysokie oczekiwania Europejczyków co do pomocy za granicą. 62% oczekuje takiej samej pomocy od ambasady innego kraju Unii, jaką uzyskałoby od ambasady swojego kraju (zob. załącznik). Wielu Europejczyków i urzędników konsularnych nie wie jednak, że obywatelom UE przysługuje prawo do tego rodzaju ochrony. Komisja będzie zwiększać wiedzę obywateli UE i urzędników konsularnych na temat prawa do zwracania się o pomoc do ambasad/konsulatów innych państw członkowskich, możliwości kontaktu z tymi placówkami oraz rodzaju pomocy, którą mogą one zapewnić. Państwa członkowskie mogłyby informować swoich obywateli o tego rodzaju prawie przy wydawaniu nowych paszportów. 20 państw członkowskich już zdecydowało, że zastosuje taką metodę¹.

Ostatnie wydarzenia w Japonii, Libii i na Haiti pokazały, jak ważne jest wsparcie konsularne dla obywateli innych państw, którym sytuacja kryzysowa uniemożliwiła wydostanie się z dotkniętego nią kraju. W momencie wybuchu kryzysu w Libii na terenie tego kraju przebywało około 6 000 obywateli UE, ale swoje przedstawicielstwo ma tam zaledwie osiem państw członkowskich. W dniu 9 marca 2011 r. przebywało tam nadal 1 345 obywateli UE. Koordynowanie pomocy odbywało się drogą telekonferencji oraz bezpiecznej strony internetowej Wspólnego Centrum Sytuacyjnego UE. Państwa członkowskie wydawały obywatelom innych państw UE tymczasowe dokumenty podróży i udostępniały im miejsca w samolotach przeznaczonych do ewakuacji. Na Haiti około 2 700 obywateli UE zostało dotkniętych trzęsieniem ziemi w 2010 r., ale tylko połowa krajów UE miała tam swoje placówki dyplomatyczne. W Japonii, gdzie swojego przedstawicielstwa nie mają tylko Malta i Cypr, około 1 000 obywateli skontaktowało się z krajowymi służbami konsularnymi i poprosiło o pomoc w opuszczeniu tego kraju. Niemcy pomagały w ewakuacji obywateli niemieckich i co najmniej 18 obywateli innych krajów z miasta Sendai w specjalnie do tego celu przeznaczonym autobusie.

Solidarność europejska odgrywała niebagatelną rolę w czasie wspomnianych wyżej kryzysów. W Libii UE podjęła sprawne działania i uruchomiła mechanizm ochrony ludności, który pomaga w koordynowaniu ewakuacji i współfinansowaniu związanych z tym kosztów transportu. W efekcie Węgry – aby podać tylko jeden przykład – ewakuowały z Trypolisu drogą powietrzną 29 obywateli rumuńskich, 27 węgierskich, 20 bułgarskich, 8 niemieckich, 6 czeskich i 6 obywateli innych krajów

¹ Austria, Belgia, Bułgaria, Cypr, Francja, Grecja, Hiszpania, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niderlandy, Niemcy, Polska, Rumunia, Słowenia, Szwecja, Węgry, Włochy i Zjednoczone Królestwo

UE i spoza UE. Żaden obywatel Unii nie powinien być pozbawiony pomocy. Delegatury UE, wchodzące w skład Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, mogą również zwiększać wiedzę obywateli na temat ochrony, którą zapewniają państwa członkowskie, oraz zapewniać wsparcie. Taka sytuacja miała już miejsce w trakcie kryzysu w Strefie Gazy w 2009 r., gdy dzięki wsparciu delegatury UE w autobusach opancerzonych ewakuowano prawie 100 osób.

Mimo że prawo do ochrony konsularnej jest najbardziej istotne w czasie kryzysu, obowiązuje ono także w sytuacjach codziennych, takich jak utrata lub kradzież paszportu, poważny wypadek lub choroba bądź akt przemocy. Przepisy konsularne w poszczególnych państwach członkowskich są jednak różne. Poziom oferowanej ochrony może być różny w zależności od tego, do którego państwa UE dana osoba się zwróci. Państwa członkowskie mogą przyznawać pomoc finansową, przeważnie w niewielkiej kwocie (na przykład na pokrycie kosztów przelotu do kraju pochodzenia lub kosztów pobytu w hotelu). Państwo członkowskie udzielające pomocy musi wcześniej zwrócić się o zgodę do kraju pochodzenia, który następnie zwraca kwotę udzielonej pomocy. Kraj pochodzenia może wówczas zwrócić się do swojego obywatela o zwrot tej kwoty.

Państwa członkowskie, które ewakuują obywateli państw UE, które nie mają swojego przedstawicielstwa w kraju dotkniętym kryzysem, również otrzymują zwrot poniesionych kosztów. W praktyce jednak obowiązujące zasady zwrotu kosztów często nie są stosowane. Pragnąc zapewnić jednakową pomoc obywatelom państw UE nieposiadających przedstawicielstwa w danym kraju oraz zachęcić państwa członkowskie do wykazywania większej aktywności w sytuacjach kryzysu, w których ich obywatele nie są zaangażowani, Komisja analizuje możliwości dalszego ułatwienia i uproszczenia procedur zwrotu kosztów.

Ponadto Komisja przedstawi w ciągu najbliższych 12 miesięcy odpowiednie wnioski prawodawcze w celu:

- zwiększenia pewności prawnej co do zakresu, warunków i procedur ochrony konsularnej oraz zapewnienia lepszego wykorzystania zasobów, także w czasie kryzysu;
- ustanowienia środków koordynacji i współpracy niezbędnych do ułatwienia codziennej ochrony konsularnej obywateli państw członkowskich nieposiadających swojego przedstawicielstwa w danym kraju oraz rozwiązania problemu zwrotu kosztów zapewnionej ochrony konsularnej w sytuacjach kryzysowych.

• **Przebieg procedury**

Traktaty UE gwarantują wszystkim obywatelom UE prawo do równego traktowania w zakresie ochrony ze strony organów dyplomatycznych i konsularnych wszystkich państw członkowskich, gdy podróżują oni lub mieszkają poza Unią, a ich kraj nie jest reprezentowany (zob. art. 20 ust. 2 lit. c) i art. 23 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz art. 46 Karty praw podstawowych UE). W niemal każdym kraju świata przynajmniej jedno państwo UE nie ma swojego przedstawicielstwa.

W swoim sprawozdaniu na temat obywatelstwa z października 2010 r. Komisja zobowiązała się do zwiększenia skuteczności prawa obywateli UE do uzyskania pomocy w państwach trzecich, w tym w czasie kryzysu, za pośrednictwem organów

dypłomatycznych i konsularnych wszystkich państw członkowskich poprzez przedstawienie projektów aktów prawodawczych oraz lepsze informowanie obywateli za pośrednictwem specjalnej strony internetowej oraz odpowiednio ukierunkowanych środków komunikacyjnych.

- **Dalsze informacje**

Strona internetowa Komisji Europejskiej poświęcona ochronie konsularnej:

<http://ec.europa.eu/consularprotection>

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/reding/index_en.htm

Sprawozdanie na temat obywatelstwa:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0603:FIN:PL:PDF>

- **Oдноśne postanowienia Traktatu**

- **Artykuł 20 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej**

1. Ustanawia się obywatelstwo Unii. Obywatelem Unii jest każda osoba mająca obywatelstwo Państwa Członkowskiego. Obywatelstwo Unii ma charakter dodatkowy w stosunku do obywatelstwa krajowego, nie zastępując go jednak.

2. Obywatele Unii korzystają z praw i podlegają obowiązkom przewidzianym w Traktatach.

Mają między innymi prawo do:

(...)

c) korzystania na terytorium państwa trzeciego, w którym Państwo Członkowskie, którego są obywatelami, nie ma swojego przedstawicielstwa, z ochrony dyplomatycznej i konsularnej każdego z pozostałych Państw Członkowskich, na takich samych warunkach jak obywatele tego Państwa;

(...)

Prawa te są wykonywane na warunkach i w granicach określonych przez Traktaty i środki przyjęte w ich zastosowaniu.

- **Artykuł 23 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej**

Każdy obywatel Unii korzysta na terytorium państwa trzeciego, gdzie Państwo Członkowskie, którego jest obywatelem, nie ma swojego przedstawicielstwa, z ochrony dyplomatycznej i konsularnej każdego z pozostałych Państw Członkowskich na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa. Państwa Członkowskie przyjmują niezbędne przepisy i podejmują rokowania międzynarodowe wymagane do zapewnienia tej ochrony.

Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może przyjąć dyrektywy ustanawiające środki w zakresie koordynacji i współpracy niezbędne dla ułatwienia tej ochrony.

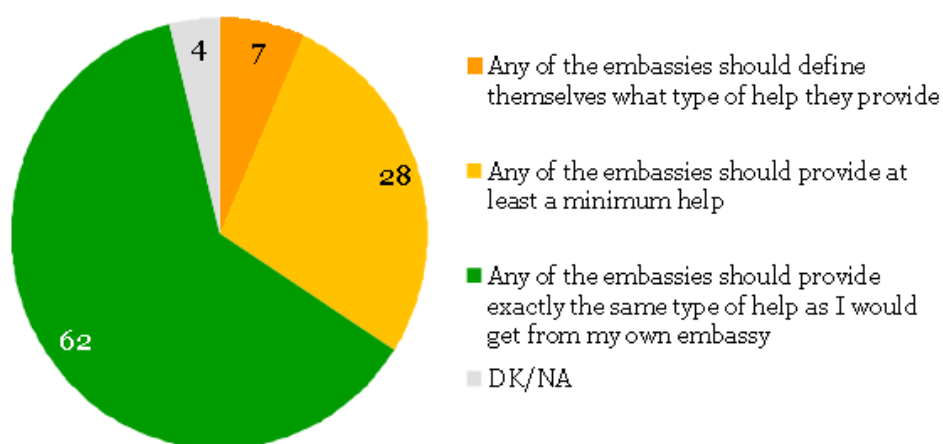
– **Artykuł 46 Karty praw podstawowych UE**

Opieka dyplomatyczna i konsularna

Każdy obywatel Unii korzysta na terytorium państwa trzeciego, w którym Państwo Członkowskie, którego jest obywatelem, nie ma swojego przedstawicielstwa, z ochrony dyplomatycznej i konsularnej każdego z pozostałych Państw Członkowskich na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa.

- Oczekiwania obywateli UE dotyczące pomocy w zakresie ochrony konsularnej

Type/level of help that embassies should provide to EU citizens

Q5. If you are in a country where [Member State of which the interviewed is a national] does not have an embassy, you have the right, as an EU citizen, to get help from the embassy of any other EU Member State. The type/level of help you will get, depends on which embassy you go to. Which statement do you agree with more:

Base: all respondents, % EU27

4. PRAWA PODSTAWOWE - Sprawozdanie Komisji Europejskiej przedstawia postępy w egzekwowaniu praw podstawowych w UE

Karta praw podstawowych UE już od ponad roku ma moc prawnie wiążącą – głównie wobec instytucji UE (Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji Europejskiej), które przygotowują nowe europejskie przepisy, ale również wobec władz krajowych, które te przepisy wdrażają. W ramach starań, aby uczynić prawa podstawowe częścią życia obywateli UE, Komisja Europejska sporządziła po raz pierwszy sprawozdanie ze stosowania karty. Sprawozdanie roczne w sprawie stosowania karty pokazuje, że

prawa podstawowe mają znaczenie w wielu obszarach polityki – od ochrony danych po imigrację i azyl – a obywatele są nią żywo zainteresowani. Niemniej jednak w sprawozdaniu podkreślono też, że postanowienia karty wielokrotnie bywają interpretowane niewłaściwie. W 2010 r. Komisja otrzymała od obywateli ponad 4 000 pism dotyczących praw podstawowych. Około trzy czwarte z nich odnosiło się do sytuacji niewchodzących w zakres prawa UE. Co więcej, z niedawnej ankiety przeprowadzonej przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich wynika, że 72% Europejczyków uważa, że nie posiada dostatecznych informacji na temat Karty praw podstawowych UE.

Sprawozdanie jest pierwszym krokiem w kierunku rozwiązania tego problemu, gdyż wyjaśnia ono, jaki jest zakres zastosowania karty. Ułatwi to obywatelom dostęp do wymiaru sprawiedliwości. Sprawozdanie powinno pomóc obywatelom w ustaleniu, do kogo muszą się zwrócić, gdy uważają, że ich prawa podstawowe zostały naruszone przez instytucję UE lub organ krajowy. Sprawozdanie roczne stanowi tym samym część strategii Komisji zmierzającej do zapewnienia rzeczywistego wykonania praw podstawowych, tak aby obywatele mogli się na nie powoływać.

„Aby karta była skuteczna w praktyce, obywatele muszą znać swoje prawa i muszą wiedzieć, jak je stosować, aby sprawiedliwości stało się zadość” – stwierdziła komisarz ds. sprawiedliwości i wiceprzewodnicząca Komisji **Viviane Reding**. „Unia nie jest policjantem stojącym na straży praw podstawowych. Karta ma zastosowanie w pierwszej kolejności do instytucji UE. W pierwszej instancji egzekwowaniem praw zajmują się sędziowie sądów krajowych orzekający zgodnie z konstytucją danego kraju”. Następnie dodała: „Gdy chodzi jednak o stosowanie prawa unijnego, nie będę tolerować jakichkolwiek naruszeń praw podstawowych. Sprawozdanie roczne pomoże nam ocenić postępy, tak abyśmy mogli podjąć konieczne działania i wyciągnąć wnioski na przyszłość”.

„Sprawozdanie stanowi ważny krok na drodze do wypełnienia zobowiązań UE w zakresie ochrony praw podstawowych. Stanie się ono drogowskazem dla Unii w jej działaniach politycznych i ustawodawczych, a ponadto wyraźnie pokazuje, w jakich obszarach potrzebne są aktywniejsze działania – tak ze strony UE, jak i państw członkowskich – aby zagwarantować wszystkim obywatelom UE przestrzeganie ich praw podstawowych” – oświadczył **Morten Kjaerum**, dyrektor Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

Obywatele są żywo zainteresowani egzekwowaniem Karty praw podstawowych UE i mają wysokie oczekiwania w tym zakresie. Równocześnie jednak wiele otrzymanych skarg dotyczyło sytuacji, w których karta nie mogła zostać zastosowana (zob. załącznik). Świadczy to o częstym braku zrozumienia celów karty oraz sytuacji, w których rzeczywiście ma ona zastosowanie, a także o niezrozumieniu roli Unii Europejskiej.

Omawiane sprawozdanie ma zatem na celu poprawę wiedzy społeczeństwa na temat przypadków, w których mogą oni powoływać się na postanowienia karty. Celem sprawozdania jest przede wszystkim wyjaśnienie roli państw członkowskich i systemów krajowych w zakresie ochrony praw, a równocześnie zadań Komisji Europejskiej w tym zakresie. Obywatele, którzy uważają, że ich prawa podstawowe

zostały naruszone, muszą wiedzieć, gdzie mogą się zwrócić, aby te prawa wyegzekwować.

Sprawozdanie zawiera pierwszy kompleksowy przegląd sytuacji w zakresie wdrażania praw podstawowych w UE w związku z traktatem lizbońskim, który ustanowił prawnie wiążący charakter karty. W sprawozdaniu podkreślono, że prawa zawarte w karcie muszą być zawsze brane pod uwagę przez instytucje UE, natomiast państwa członkowskie są związane postanowieniami karty tylko wówczas, gdy wdrażają politykę i przepisy UE. Sprawozdanie zostało podzielone na sześć rozdziałów, które odpowiadają sześciu tytułom Karty praw podstawowych UE: Godność, Wolności, Równość, Solidarność, Prawa obywatelskie i Wymiar sprawiedliwości (zob. załącznik). Pokazuje to, że karta ma znaczenie dla wielu obszarów polityki, za które Unia ponosi odpowiedzialność.

Na przykład w kwestii stosowania urządzeń do prześwietlania osób na lotniskach Komisja zwróciła uwagę na konieczność przestrzegania praw podstawowych, takich jak godność ludzka, prawo do życia prywatnego i rodzinnego i ochrona prywatności danych. W zarządzaniu granicami Komisja przedstawiła [nowe przepisy](#), aby zwiększyć skuteczność ochrony granic morskich, a równocześnie zapewnić przestrzeganie praw podstawowych migrantów zatrzymanych na morzu. Komisja zaproponowała również zmiany w przepisach regulujących pracę agencji Frontex, zajmującej się zewnętrznymi granicami UE. Przedstawione wnioski zawierają wymóg, aby funkcjonariusze służby kontroli granicznej odbyli szkolenie z zakresu praw podstawowych oraz aby wszelkie incydenty zaistniałe w trakcie działań operacyjnych, w tym w odniesieniu do praw podstawowych, były zgłaszane władzom krajowym i aby nie były one pozostawione bez odpowiedzi.

Trybunał Sprawiedliwości UE również odgrywa ważną rolę w realizowaniu postanowień karty. Na przykład, jeśli chodzi o prawo do ochrony danych osobowych, w dniu 9 listopada 2010 r. Trybunał unieważnił niektóre unijne przepisy, które wymagały publikowania nazwisk osób fizycznych otrzymujących środki z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. W głośnej sprawie dotyczącej równouprawnienia w dniu 1 marca br. Trybunał orzekł, że różne składki ubezpieczeniowe dla kobiet i mężczyzn stanowią dyskryminację ze względu na płeć i są niezgodne z kartą. Państwa członkowskie nie mogą wprowadzać w ustawodawstwie krajowym jakichkolwiek odstępstw od tej ważnej zasady.

W 2010 r. Komisja podjęła działania służące zagwarantowaniu prawa wszystkich obywateli UE do podróżowania do innych państw UE i do osiedlania się w nich oraz prawo do niedyskryminacji. W celu zagwarantowania tych praw Komisja podjęła natychmiastowe działania w związku z wydarzeniami, które miały miejsce latem 2010 r., a mianowicie w związku z wydaleniem z Francji obywateli europejskich pochodzenia romskiego. Komisja dokładnie sprawdziła, czy zostało to przeprowadzone zgodnie z wymogami UE. W związku z działaniami Komisji Francja i inne państwa członkowskie zmieniają obecnie swoje przepisy, aby dostosować je do przepisów UE dotyczących swobodnego przepływu.

- **Przebieg procedury**

Wraz z wejściem w życie traktatu lizbońskiego w dniu 1 grudnia 2009 r. [Karta praw podstawowych Unii Europejskiej](#) stała się dokumentem prawnie wiążącym.

W październiku 2010 r. Komisja przyjęła [strategię skutecznego wprowadzania w życie Karty praw podstawowych](#). Opracowała listę kontrolną dotyczącą praw podstawowych, aby usprawnić ocenę wpływu przygotowywanych przez nią wniosków ustawodawczych na prawa podstawowe. Komisja zobowiązała się również do informowania obywateli o tym, w jakich sytuacjach jest uprawniona do działania w kwestiach dotyczących praw podstawowych, oraz do corocznego publikowania sprawozdań ze stosowania postanowień karty, co umożliwi kontrolę postępów w tym zakresie. Opublikowanie sprawozdania jest odpowiedzią na wielokrotnie powtarzane apele Parlamentu Europejskiego.

- **Więcej informacji**

Sprawozdanie roczne Komisji ze stosowania Karty praw podstawowych UE jest dostępne na stronie:

http://ec.europa.eu/justice/news/intro/news_intro_en.htm

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/reding/index_en.htm

5. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - Komisja proponuje bardziej klarowne uregulowania dotyczące praw majątkowych 16 mln międzynarodowych par w Europie

Co stanie się ze wspólnym domem po rozwodzie, jeśli współmałżonek jest innej narodowości? Co stanie się ze wspólnym rachunkiem bankowym w przypadku śmierci współmałżonka? Jak przedstawia się sytuacja w przypadku małżonków mających to samo obywatelstwo, których majątek lub rachunek bankowy znajduje się za granicą? W Europie mieszka około 16 milionów międzynarodowych par, a z przedstawionymi wyżej problemami styka się rocznie przynajmniej 650 000 z nich w momencie rozpadu związku lub rozwodu. Różnice w przepisach 27 państw członkowskich UE zachęcają do wybierania sądu ze względu na możliwość korzystniejszego rozstrzygnięcia sprawy i sprzyjają zjawisku prześcigania się małżonków lub partnerów przy wnoszeniu sprawy do sądu. Zdarza się to wówczas, gdy jeden z małżonków lub partnerów – zazwyczaj ten zamożniejszy – stara się jak najszybciej wnieść sprawę do tego sądu, który jego zdaniem rozstrzygnie spór w najbardziej korzystny dla niego sposób. W związku z tym Komisja Europejska proponuje wprowadzenie ogólnounijnych zasad zapewniających jasność prawną w odniesieniu do praw majątkowych międzynarodowych małżeństw oraz zarejestrowanych związków partnerskich. Dwa rozporządzenia, w sprawie których KE przedstawiła wnioski, mają pomóc w określeniu właściwości sądu oraz prawa mającego zastosowanie do praw majątkowych międzynarodowych małżeństw i związków partnerskich. W rozporządzeniach przewidziano również zasady dotyczące uznawania i egzekucji wyroków w odniesieniu do wspólnego majątku par we wszystkich państwach członkowskich UE w drodze jednolitej procedury. Oba wnioski to pierwsze efekty sprawozdania na temat obywatelstwa opublikowanego przez KE w październiku 2010 r., w którym omówiono 25 głównych przeszkód praktycznych,

jakie Europejczycy napotykają w życiu codziennym. Przedstawione wnioski są logicznym następstwem sprawnie osiągniętego porozumienia w sprawie prawodawstwa UE określającego właściwe prawo krajowe w odniesieniu do transgranicznych spraw rozwodowych.

„Śmierć współmałżonka lub rozwód jest dla każdego wstrząsającym przeżyciem. Obywateli nie należy dodatkowo obciążać skomplikowanymi postępowaniami administracyjnymi lub prawnymi, które są ponadto czasochłonne i kosztowne”, stwierdziła wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości. „Ponieważ coraz więcej obywateli zakochuje się, a następnie wchodzi w związki małżeńskie lub też tworzy związki partnerskie za granicą, potrzebujemy klarownych zasad określających podział ich wspólnego majątku w przypadku śmierci lub rozwodu. Przedstawione wnioski pomogą wprowadzić jasność prawną oraz uprościć skomplikowany proces podziału wspólnego majątku, niezależnie od jego lokalizacji w Europie. To dobre wieści dla osób pozostających w międzynarodowych związkach, również z punktu widzenia wydatków: nowe zasady pozwolą zaoszczędzić rocznie około 400 mln euro dodatkowych kosztów”.

Obywatele oczekują jasnych zasad w zakresie właściwości sądu dla spraw rozwodowych oraz praw majątkowych. Za pomocą przedstawionych omawianych wniosków Komisja chce wprowadzić jasność prawną w życie codzienne międzynarodowych par. W ubiegłym roku wprowadzono nowe zasady unijne umożliwiające międzynarodowym parom podjęcie decyzji odnośnie prawa właściwego dla ich rozwodu. Kolejnym krokiem jest ustanowienie zasad dotyczących praw majątkowych.

Komisja przedstawiła wnioski w sprawie dwóch odrębnych rozporządzeń: pierwsze z nich wprowadza przepisy dotyczące związków małżeńskich, („małżeńskiego ustroju majątkowego”), drugie – przepisy dotyczące zarejestrowanych związków partnerskich („stosunków majątkowych w związku partnerskim”). Związki małżeńskie stanowią instytucję prawną uznawaną we wszystkich 27 państwach członkowskich UE. W pięciu państwach związki małżeńskie mogą być zawierane zarówno przez partnerów obojga, jak i tej samej płci (w Niderlandach – od 2001 r.; w Belgii – od 2003 r.; w Hiszpanii – od 2005 r.; w Szwecji – od 2009 r. i w Portugalii – od 2010 r.). Zarejestrowane związki partnerskie są instytucją prawną o znacznie krótszych tradycjach, która uznawana jest w 14 państwach członkowskich UE (w Austrii, Belgii, Republice Czeskiej, Danii, Finlandii, Francji, Irlandii, Luksemburgu, Niderlandach, Niemczech, Słowenii, Szwecji², na Węgrzech oraz w Zjednoczonym Królestwie). Wszystkie 14 państw zezwala na rejestrację związków partnerskich przez osoby tej samej płci. W Belgii, Francji, Luksemburgu i Niderlandach takie związki mogą być rejestrowane zarówno przez partnerów tej samej płci, jak i partnerów obojga płci.

Oba przedstawione 16 marca br. wnioski są neutralne w odniesieniu do płci społeczno-kulturowej oraz orientacji seksualnej. Oznacza to np. że w przypadku wniosku dotyczącego małżeńskiego ustroju majątkowego małżeństwo osób tej samej

² W momencie wprowadzenia w Szwecji możliwości zawierania związków małżeńskich przez partnerów tej samej płci w maju 2009 r. instytucja zarejestrowanych związków partnerskich została zniesiona; niemniej jednak zarejestrowane związki partnerskie zawarte przed majem 2009 r. istnieją nadal.

płci dopuszczalne w prawie portugalskim jest traktowane w taki sam sposób co małżeństwo osób płci przeciwnej. Jednocześnie heteroseksualny związek partnerski rejestrowany jest we Francji na tych samych zasadach co związek partnerski osób tej samej płci, a wniosek dotyczący zarejestrowanych związków partnerskich będzie się stosować do obu tych przypadków.

Przedstawione wnioski nie mają na celu harmonizacji, ani też wprowadzania zmian w treści przepisów krajowych dotyczących małżeństw lub zarejestrowanych związków partnerskich. Mają natomiast na celu wprowadzenie ułatwień w odniesieniu do kwestii majątkowych w przypadku przeprowadzki do innego państwa członkowskiego, odmiennego obywatelstwa partnerów lub małżonków, czy też majątku ulokowanego za granicą.

„Pragniemy budować mosty pomiędzy różnymi systemami istniejącymi w Europie, aby ułatwić życie codzienne międzynarodowych par. Nie mamy jednak zamiaru uniformizować przepisów ze względu na dużą różnorodność tradycji społecznych i prawnych, które będą się utrzymywać również w przewidywalnej przyszłości”, stwierdziła Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości, przedstawiając w Brukseli oba wnioski. „Coraz częściej w krajowych przepisach uwzględnia się zarejestrowane związki partnerskie. Właśnie dlatego Komisja Europejska podjęła decyzję, by zająć się pewnymi aspektami międzynarodowego prawa prywatnego nie tylko w odniesieniu do międzynarodowych związków małżeńskich, lecz również zwiększyć pewność prawną zarejestrowanych związków partnerskich o charakterze międzynarodowym, proponując pierwszy w historii wniosek w sprawie unijnych przepisów dotyczących zarejestrowanych związków partnerskich”.

- **Propozycje Komisji:**

- umożliwią międzynarodowym związkom małżeńskim wybór prawa właściwego dla ich wspólnego majątku w przypadku śmierci lub rozwodu;
- zwiększą pewność prawną zarejestrowanych związków partnerskich o międzynarodowym wymiarze: majątek zarejestrowanych związków partnerskich co do zasady podlegać będzie prawodawstwu państwa, w którym zarejestrowano taki związek;
- zagwarantują pewność prawa międzynarodowym związkom (małżeńskim bądź też zarejestrowanym związkom partnerskim) dzięki wprowadzeniu spójnych zasad określających w oparciu o zhierarchizowane obiektywne łączniki, sąd i prawo którego państwa są w danym przypadku właściwe;
- zwiększą przewidywalność sytuacji w przypadku międzynarodowych związków, poprzez usprawnienie procedury uznawania wyroków sądów, decyzji i aktów notarialnych w całej UE. Pozwoli to zaoszczędzić czas i pieniądze – przeciętnie około 2 000 do 3 000 euro na sprawę. Oszczędności te będą skutkiem udostępnionej obywatelom możliwości łączenia kilku procedur prawnych w ramach jednego postępowania sądowego, np. połączenia przed tym samym sądem sprawy rozwodowej lub o separację z postępowaniem dotyczącym kwestii majątkowych.

- **Kontekst**

Ponieważ wzrasta liczba Europejczyków żyjących poza swoim państwem pochodzenia, liczba międzynarodowych związków w UE osiągnęła około 16 milionów. Spośród 2,4 milionów małżeństw zawartych w 2007 r. 13% (310 000) charakteryzowało się pewnym aspektem międzynarodowym. Podobnie 41 000 spośród 211 000 związków partnerskich zarejestrowanych w UE w 2007 r. miało wymiar międzynarodowy.

Wiele międzynarodowych par ma ulokowany swój majątek, np. dobra lub rachunek bankowy, w więcej niż jednym państwie. W przypadku podziału majątku na skutek rozwodu, separacji lub też śmierci jednego z małżonków lub partnerów osoby w takich związkach narażone są na niepewność prawną i dodatkowe koszty. Obecnie mają one duże trudności z ustaleniem, który sąd jest właściwy i które prawo ma zastosowanie do ich sytuacji osobistej i majątku. Przepisy obowiązujące w poszczególnych państwach znacznie się różnią, co może prowadzić do sytuacji spornych. Postępowania prawne toczące się równoległe w różnych państwach, złożone sprawy oraz wynikłe z tego koszty prawne szacuje się na 1,1 mld euro rocznie.

Gdyby zatwierdzono przedstawione wnioski, można by uniknąć około jednej trzeciej tych kosztów.

Wnioski wymagają jednogłośniego zatwierdzenia przez Radę Ministrów oraz konsultacji z Parlamentem Europejskim.

- **Dalsze informacje**

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/reding/index_en.htm

Sprawozdanie na temat obywatelstwa:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0603:FIN:PL:PDF>

1. Międzynarodowe małżeństwa w UE w 2007 r.

Marriages in 2007						
	Total marriages		National		International	
Austria	35,996	1%	27,689	1%	8,295	3%
Belgium	45,561	2%	35,110	2%	10,451	3%
Bulgaria	29,640	1%	27,227	1%	2,413	1%
Czech Republic	57,157	2%	52,188	2%	4,969	2%
Cyprus	13,422	1%	3,532	0%	9,890	3%
Denmark	36,576	2%	30,821	1%	5,753	2%
Estonia	7,022	0%	4,536	0%	2,486	1%
Finland	29,497	1%	27,050	1%	2,447	1%
France	273,833	11%	228,864	11%	44,969	15%
Germany	368,922	15%	318,082	15%	50,840	17%
Greece	61,377	3%	53,952	3%	7,425	2%
Hungary	40,842	2%	38,990	2%	1,852	1%
Ireland	22,544	1%	19,096	1%	3,448	1%
Italy	250,360	10%	215,801	10%	34,559	11%
Latvia	15,466	1%	14,579	1%	807	0%
Lithuania	23,065	1%	20,339	1%	2,726	1%
Luxembourg	1,969	0%	837	0%	1,132	0%
Malta	2,479	0%	1,582	0%	881	0%
Netherlands	72,485	3%	61,848	3%	10,637	3%
Poland	248,777	10%	244,732	12%	4,045	1%
Portugal	46,329	2%	39,648	2%	6,681	2%
Romania	189,240	8%	183,803	9%	5,437	2%
Slovakia	27,437	1%	23,778	1%	3,659	1%
Slovenia	6,373	0%	5,299	0%	946	0%
Spain	208,057	9%	173,834	8%	34,223	11%
Sweden	47,898	2%	38,043	2%	9,855	3%
UK	266,366	11%	232,154	11%	36,232	12%
Total	2,430,730	100%	2,123,414	87%	307,168	13%

Source and notes:

Eurostat; International marriages and divorces in the Member States and National Statistical Offices

*International marriages include "unknown marriages" for: AT (12), DK (2), Malta (16), Slovenia (128).

2007 data for the UK has been estimated from the total number of new marriages for the period 2000-2006

2007 data on new international marriages for Ireland has been estimated by using 2006 census on marriages

2. Międzynarodowe rozwody w UE w 2007 r.

	Divorces in 2007					
	Total divorces		National		International	
Austria	20,516	2%	15,390	2%	5,111	4%
Belgium	29,881	3%	24,546	3%	5,335	4%
Bulgaria	16,347	2%	15,656	2%	691	1%
Czech Republic	31,129	3%	28,978	3%	2,151	2%
Cyprus	1,848	0%	954	0%	894	1%
Denmark	14,066	1%	11,728	1%	2,337	2%
Estonia	3,809	0%	2,483	0%	1,311	1%
Finland	13,224	1%	11,819	1%	1,405	1%
France	152,954	15%	132,611	15%	20,343	15%
Germany	187,072	18%	152,972	17%	34,100	25%
Greece	13,500	1%	11,678	1%	1,823	1%
Hungary	25,180	2%	24,649	3%	511	0%
Ireland	3,684	0%	2,689	0%	995	1%
Italy	49,003	5%	47,536	5%	3,133	2%
Latvia	7,403	1%	6,418	1%	985	1%
Lithuania	11,336	1%	10,579	1%	753	1%
Luxembourg	1,106	0%	574	0%	532	0%
Malta	0	0%	0	0%	0	0%
Netherlands	31,983	3%	26,289	3%	5,714	4%
Poland	88,888	8%	57,730	8%	8,858	8%
Portugal	25,255	2%	23,915	3%	1,235	1%
Romania	36,308	3%	35,900	4%	408	0%
Slovakia	12,174	1%	11,918	1%	256	0%
Slovenia	2,817	0%	2,343	0%	269	0%
Spain	125,777	12%	111,472	12%	14,305	10%
Sweden	20,889	2%	15,019	2%	5,850	4%
UK	144,220	14%	124,750	14%	19,470	14%
Total	1,047,427	100%	910,577	87%	136,850	13%

Source and notes:

Eurostat; International marriages and divorces in the Member States and National Statistical Offices
 2007 data on new international marriages for Ireland has been estimated by using 2006 census
 Data for FR, GR, LV, PL and the UK have been estimated by using 13.5% for international divorces
 13.5% is the average share of international divorces in total for the period 2003-2006

6. ROLINICTWO I WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - Komisja Europejska pozywa Polskę przed Trybunał Sprawiedliwości UE w sprawie zakazu dot. paszy genetycznie zmodyfikowanej

Komisja Europejska postanowiła w dniu 14 marca 2011 r. wnieść do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej sprawę przeciwko Polsce za niedopełnienie obowiązków wynikających z prawa UE przez wprowadzenie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania paszy genetycznie zmodyfikowanej. Komisja jest zdania, że poprzez utrzymywanie tego zakazu Polska nie stosuje właściwie [rozporządzenia \(WE\) nr 1829/2003](#) w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy, w którym wprowadzono jednolitą procedurę wydawania zezwoleń.

• Zarys problemu

Dnia 22 lipca 2006 r. Polska przyjęła ustawę o paszach, zakazującą wytwarzania i wprowadzania do obrotu paszy genetycznie zmodyfikowanej (GM) oraz jej stosowania w żywieniu zwierząt. Zakaz obejmuje również wprowadzanie do obrotu i stosowanie paszy GM pochodzącej z innych państw członkowskich UE i państw nienależących do UE. Zgodnie z art. 65 wspomnianej ustawy zakaz miał pierwotnie wejść w życie dnia 12 sierpnia 2008 r. W wyniku przyjętej dnia 26 czerwca 2008 r. poprawki do ustawy wejście zakazu w życie odroczone do dnia 1 stycznia 2013 r.

Wspomniany ogólny zakaz stanowi naruszenie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy, w którym wprowadzono jednolitą procedurę wydawania zezwoleń na poziomie Unii Europejskiej. Procedura ta opiera się na niezależnej ocenie ryzyka przeprowadzanej przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA). Państwa członkowskie nie mogą w sposób niezależny od przepisów rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 zakazywać wprowadzania do obrotu paszy GM.

- **Kontekst**

Unia Europejska ustanowiła procedury wydawania zezwoleń na żywność i paszę zmodyfikowaną genetycznie i nadzór nad nią w UE, mając na celu głównie wysoki poziom ochrony zdrowia ludzi przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznego działania rynku wewnętrznego.

W myśl rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 żywność i pasza GM mogą być wprowadzane do obrotu wyłącznie pod warunkiem uzyskania zezwolenia w ramach jednolitej procedury, po szczegółowej ocenie ryzyka przeprowadzonej przez EFSA. Odmowa wydania takiego zezwolenia lub jego zmiana, zawieszenie lub wycofanie są możliwe tylko na podstawie przepisów wspomnianego rozporządzenia. Ponadto w rozporządzeniu zharmonizowano procedurę podejmowania środków nadzwyczajnych w sytuacji, gdy produkty, na które wydano zezwolenie, najprawdopodobniej niosą ze sobą istotne ryzyko dla zdrowia ludzi lub gdy zachodzi pilna potrzeba zawieszenia lub zmiany zezwolenia.

Polska nie uszanowała zharmonizowanych procedur przewidzianych we wspomnianym rozporządzeniu ani w odniesieniu do wydawania zezwoleń na paszę GM, ani w zakresie podejmowania środków zabezpieczających. W związku z tym Polska nie jest uprawniona do wprowadzania – w sposób jednostronny i niezależny od procedur przewidzianych w rozporządzeniu (WE) nr 1829/2003 – ogólnego zakazu wprowadzania do obrotu paszy GM.

Zgodnie z orzecznictwem utrzymywanie lub wprowadzanie przez państwa członkowskie przepisów krajowych niezgodnych z prawem UE stanowi naruszenie prawa UE, nawet jeśli dane przepisy krajowe jeszcze nie obowiązują.

Dlatego też Komisja jest zdania, że poprzez wprowadzenie zakazu, który wchodzi w życie w 2013 r., Polska tworzy sytuację niepewności prawnej i uchybia swoim obowiązkom wynikającym z prawa UE.

Szczegółowe informacje na temat żywności i paszy zmodyfikowanej genetycznie:

http://ec.europa.eu/food/food/biotechnology/index_en.htm

7. ROLNICTWO I WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - Komisja kieruje przeciwko Polsce sprawę do Trybunału Sprawiedliwości UE w związku z niewystarczającymi środkami ws. kontroli GMO

W dniu 14 marca br. Komisja Europejska postanowiła skierować przeciwko Polsce sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z powodu nieprawidłowego wdrożenia [dyrektywy 2009/41/WE](#) dotyczącej działań związanych z

mikroorganizmami zmodyfikowanymi genetycznie. Zdaniem Komisji Polska nie spełniła wymogów dyrektywy dotyczących przedsięwzięcia wszelkich odpowiednich środków w celu ograniczenia możliwych zagrożeń dla zdrowia człowieka oraz środowiska, które mogą wynikać z takich działań.

- **Zarys problemu**

Modyfikacja genetyczna mikroorganizmów, hodowanie ich kultur, składowanie, transport, niszczenie lub używanie w jakikolwiek inny sposób może wiązać się z narażeniem ludzi i środowiska na ryzyko. W dyrektywie 2009/41/WE zobowiązano państwa członkowskie do dopilnowania, aby przedsięwzięto wszelkie środki niezbędne do uniknięcia tego, aby działania związane z organizmami zmodyfikowanymi genetycznie miały niekorzystny wpływ na zdrowie człowieka lub środowisko.

Komisja uważa, że sposób wdrożenia dyrektywy przez Polskę nie zapewnia opanowania wszelkich możliwych zagrożeń dla zdrowia ludzi i środowiska. Dla przykładu: Polska nie wprowadziła wymogu zgłaszania właściwym organom krajowym przypadków, gdy w zakładach, w których w przeszłości prowadzono pewne działania związane z mikroorganizmami zmodyfikowanymi genetycznie, znów prowadzi się takie działania. Ponadto Polska nieprawidłowo stosuje kryteria oceny i klasyfikacji możliwego ryzyka określone w dyrektywie.

W związku z zastrzeżeniami wyrażonymi przez Komisję Europejską Polska przedstawiła projekt ustawy o organizmach genetycznie zmodyfikowanych. Władze Polski nie przedstawiły jednak jasnego harmonogramu przyjęcia projektu ustawy. Komisja uważa także, że w obecnej formie projektu ustawy nie uwzględniono wszystkich obszarów, w przypadku których istniejące przepisy są sprzeczne z wymogami dyrektywy.

- **Kontekst**

W dyrektywie 2009/41/WE ryzyko narażenia na niekorzystny wpływ sklasyfikowano w następujący sposób: brak ryzyka lub znikome ryzyko, niskie ryzyko, umiarkowane ryzyko i wysokie ryzyko. Dla każdego z czterech poziomów ryzyka określono szczegółowe kryteria oceny ryzyka oraz środki ochronne.

Za zbadanie zgłoszonych działań i środków ochronnych odpowiedzialne są właściwe organy krajowe.

Mogą one konsultować się z odpowiednimi grupami lub ze społeczeństwem w sprawie wszelkich aspektów zgłaszanych działań.

W razie wypadku należy bezzwłocznie poinformować właściwe organy oraz państwa członkowskie, które również mogły zostać poszkodowane.

Szczegółowe informacje na temat żywności i paszy zmodyfikowanej genetycznie:
http://ec.europa.eu/food/food/biotechnology/index_en.htm

Dyrektywa 2009/41/WE

8. ROLNICTWO - Wizyta komisarza Daciana Ciołośa w Chinach: promocja europejskich produktów spożywczych wysokiej jakości

Począwszy od niedzieli 20 marca do piątku 25 marca br. **Dacian Ciołoś**, komisarz ds. rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, przebywał z wizytą w Chinach w celu promowania europejskich produktów spożywczych i napojów wysokiej jakości, objętych oznaczeniami geograficznymi. Komisarzowi towarzyszyła trzydziestoosobowa delegacja przedstawicieli przedsiębiorstw spożywczych z całej Unii Europejskiej reprezentujących asortyment apetycznych produktów znanych na całym świecie. Podczas spotkań z przedstawicielami chińskiej administracji komisarz dążył do podjęcia współpracy w zakresie wzajemnego uznawania chińskich i europejskich oznaczeń geograficznych produktów spożywczych. Komisarz Ciołoś uczestniczył w imprezach z udziałem przedsiębiorstw i władz wokół rolnictwa i oznaczeń geograficznych oraz w oficjalnej inauguracji sztandarowego projektu w zakresie wymiany handlowej UE-Chiny – jednego z największych tego typu programów UE w dziedzinie handlu, jakie kiedykolwiek powstały. Wraz z przedstawicielami przedsiębiorstw komisarz odwiedzi Szanghaj, Hangzhou, Suzhou oraz Pekin, w tym region, gdzie uprawia się znaną na całym świecie herbatę Long Jing, aby lepiej poznać chińskie tradycje kulinarne i poznać różnorodność dziedzictwa chińskich obszarów wiejskich.

Przed tą ważną wizytą komisarz UE **Ciołoś** powiedział: „Celem naszej podróży jest wzbudzenie zainteresowania chińskich konsumentów europejskimi produktami wysokiej jakości. Obecnie ponad 3 200 produktów spożywczych, win i wyrobów spirytusowych objętych jest ochroną na podstawie oznaczeń geograficznych, ponieważ są one częściowo lub całkowicie wytwarzane na określonym obszarze geograficznym, z wykorzystaniem uznanych umiejętności i poszanowaniem tradycji. Niestety wiedzą o nich często tylko koneserzy. Mam nadzieję, że nasza wizyta pomoże to zmienić.”

Chiny również dysponują szerokim asortymentem tradycyjnych produktów. Komisarz Ciołoś spotka się z odpowiadającymi mu rangą przedstawicielami chińskiego rządu, aby omówić najlepsze sposoby wzajemnej ochrony produktów objętych tymi oznaczeniami i promowania obrotu nimi na rynkach w Chinach i w UE. Komisarz spotka się z czołowymi przedstawicielami chińskiego rządu, w tym z wicepremierem (odpowiedzialnym za rolnictwo) Hui Liangyu, ministrem rolnictwa Han Changfu, ministrem handlu Chen Deming, ministrem Zhi Shuping z Centralnej Administracji Kontroli Jakości, Inspekcji i Kwarantanny oraz wiceministrem Fu Shuangjian z Państwowej Administracji ds. Przemysłu i Handlu.

Chińska kuchnia cieszy się ogromną popularnością w Europie. Z badania przeprowadzonego w 2006 r. wynika, że kuchnie chińska i wschodnia są w UE najbardziej popularnymi kuchniami obcego pochodzenia, a ich udział w rynku wynosi 42 proc. Świadczy to wymownie o bardzo entuzjastycznym nastawieniu do chińskich produktów w Europie. W ostatnich latach wymiana handlowa produktami rolnymi UE-Chiny znacząco wzrosła – eksport UE wzrósł w 2010 r. o 50 proc. w porównaniu do roku poprzedniego [tabela w załączniku 1].

W Szanghaju komisarz Ciołoś weźmie udział we wręczeniu nagród najlepszym mistrzom sztuki kulinarnej w mieście i w publicznym konkursie kulinarnym na najlepsze dania łączące europejskie i chińskie inspiracje. Otworzy też tydzień promocji europejskich oznaczeń geograficznych w szeregu znanych szanghajskich restauracji.

- Więcej informacji:
Szczegółowe informacje dotyczące programu można znaleźć na stronie: www.gi-visit-press.eu

Załącznik 1: UE-Chiny Handel produktami rolnymi 2005-2010 (w mld EUR)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Eksport UE	1 232	1 375	1 625	1 797	2 160	3 263
Import UE	2 618	2 948	3 447	3 721	3 232	3 914
Bilans wymiany	-1 386	-1 573	-1 822	-1 924	-1 072	- 651

Załącznik 2: Przedstawiciele przedsiębiorstw w składzie delegacji

Reprezentowane produkty objęte oznaczeniami geograficznymi	Państwo członkowskie
Baena (oliwa z oliwek)	ES
Bayerisches Bier (piwo)	DE
Bordeaux (wino)	FR
Českobudějovické pivo (piwo)	CZ
Cognac	FR
Comté (ser)	FR
Feta (ser)	EL
Grana Padano (ser)	IT
Grappa	IT
Irish Whiskey	IE
Lithuanian vodka	LT
Loukoumi Geroskipou (cukierki)	CY
Polish vodka	PL
Porto	PT
Prosciutto di Parma (szynka)	IT
Rioja (wino)	ES
Roquefort (ser)	FR
Scotch Beef/Scotch Lamb	UK
Scottish Farmed Salmon	UK
Sitia Olive Oil	EL
Stilton (ser)	UK
Swedish Vodka	SE
Tarnave (wino)	RO
Tokaj (wino)	HU
Welsh Beef and Welsh Lamb	UK
West Country farmhouse Cheddar (ser)	UK

9. SPRAWY FINANSOWE I WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - Komisja proponuje reformę Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF)

Komisja Europejska przyjęła w dniu 17 marca br. wniosek w sprawie reformy Europejskiego Urzędu Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF). Celem tej reformy jest poprawa wydajności, skuteczności i rozliczalności Urzędu, przy jednoczesnym zagwarantowaniu mu niezależności dochodzeniowej. Od momentu swego powstania w 1999 r. OLAF przeprowadził już ponad 4500 dochodzeń oraz znacząco przyczynił się do zapewnienia budżetowi UE ochrony przed nadużyciami finansowymi. Niezbędne są jednak usprawnienia, dzięki którym Urząd będzie mógł prowadzić działalność z wykorzystaniem całego swojego potencjału. Komisja zajęła się kilkoma kluczowymi kwestiami, proponując wzmocnienie możliwości OLAF-u, tak aby osiągać optymalne rezultaty w zakresie zwalczania nadużyć finansowych. Przedstawiony wniosek zawiera środki mające na celu zwiększenie skuteczności dochodzeń OLAF-u, ochronę praw osób objętych dochodzeniami oraz wzmocnienie współpracy między Urzędem i jego strategicznymi partnerami w zakresie zwalczania nadużyć finansowych. Wniosek zostanie teraz przekazany do Parlamentu Europejskiego i Rady w celu osiągnięcia porozumienia w ramach procedury współdecyzji.

Komisarz **Algirdas Šemeta** odpowiedzialny za zwalczanie nadużyć finansowych powiedział: „OLAF jest kluczowym elementem, jeśli chodzi o ochronę budżetu UE i zwalczania nadużyć finansowych. Przeprowadzając tę reformę mamy zamiar w jeszcze większym stopniu go wzmocnić, poprawić jego skuteczność i możliwości, co przyniesie korzyści wszystkim bez wyjątku obywatelom UE”.

Wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości, stwierdziła: „Wzmocnienie zasad proceduralnych i zabezpieczeń jest niezbędne w celu poprawy przejrzystości i skuteczności dochodzeń, w interesie ochrony pieniędzy europejskich podatników”.

• **Zwiększenie rozliczalności**

Ważnym aspektem wniosku jest wzmocnienie gwarancji proceduralnych (tj. poszanowania praw podstawowych) dla osób objętych dochodzeniami OLAF-u. Wszystkie takie osoby muszą być świadome swoich praw, jakie przysługują im w okresie, kiedy objęte są dochodzeniem. Prawa osoby objętej dochodzeniem obejmują między innymi prawo do otrzymania streszczenia sprawy będącej przedmiotem dochodzenia, prawo do wyrażenia swoich poglądów, zanim wyciągnięte zostaną wnioski dotyczące tej osoby, prawo do pomocy ze strony wybranej osoby trzeciej oraz prawo do posługiwania się wybranym językiem urzędowym UE. Wprowadzona zostanie również procedura kontroli w przypadku potencjalnego naruszenia praw proceduralnych. Komitet Nadzoru będzie nadal monitorować działalność OLAF-u, dopilnowując, aby dochodzenia prowadzone były przy zachowaniu pełnej niezależności i zgodnie z ustanowionymi zasadami i procedurami.

• **Zwiększenie wydajności**

Jednym z występujących obecnie problemów w dziedzinie zwalczania nadużyć finansowych na szczeblu UE jest niezadowalający poziom następczych działań sądowych w niektórych państwach członkowskich, podejmowanych w związku z dochodzeniami OLAF-u. Komisja stara się zaradzić temu problemowi poprzez zacieśnienie współpracy Urzędu z właściwymi organami państw członkowskich oraz umożliwienie szerszej wymiany informacji dotyczących spraw i powiązanych działań prokuratorskich. Każde państwo członkowskie ma wyznaczyć punkt kontaktowy, który będzie ułatwiać współpracę organów krajowych z Urzędem. Państwa członkowskie powinny ponadto na żądanie składać sprawozdanie na temat środków, jakie podjęły w reakcji na sprawozdanie Urzędu z danej sprawy.

Aby zwiększyć wydajność pracy OLAF-u, Komisja zaproponowała, że w przypadku gdy dochodzenie nie zostanie ukończone w terminie 12 miesięcy, Urząd będzie zobowiązany poinformować Komitet Nadzoru, z jakiego powodu uznaje za konieczne przedłużenie tego terminu.

Dyrektor generalny OLAF-u nadal będzie ostatecznie odpowiedzialny za decyzje dotyczące tego, jakie dochodzenia będzie prowadził Urząd. Komisja proponuje jednak ustanowienie w ramach Urzędu wewnętrznego organu pomagającego w podejmowaniu tych decyzji. Aby zapewnić optymalne wykorzystanie zasobów OLAF-u, wniosek wyjaśnia zasadę de minimis w odniesieniu do decyzji dotyczących dochodzeń. Oznacza to, że przy ustalaniu swoich priorytetów operacyjnych OLAF powinien kierować się skutkami finansowymi podejrzanego nadużycia. Jeśli jest to bardziej wydajne, dochodzenie w danej sprawie powinno być prowadzone na szczeblu odnośnej instytucji, organu, biura lub urzędu, a nie na szczeblu OLAF-u.

- **Poprawa współpracy**

Komisja podkreśla potrzebę utrzymania pełnej niezależności Urzędu w zakresie prowadzonych przez niego dochodzeń. Równocześnie niezbędna jest ścisła współpraca i wymiana informacji między Urzędem a instytucjami UE, aby zapewnić możliwie najlepszą ochronę interesów finansowych UE. Ustanowiono elastyczną procedurę wymiany poglądów między OLAF-em a Komisją Europejską, Parlamentem i Radą. Celem jest umożliwienie tym instytucjom dyskusji na temat priorytetów strategicznych Urzędu oraz wyrażenia swoich opinii w kwestii skuteczności prac prowadzonych przez Urząd. Dzięki temu zapewniony zostanie ogólny przegląd tego, jak funkcjonuje OLAF, oraz poprawiony zostanie sposób zarządzania Urzędem.

Z uwagi na wysoki poziom zasobów UE przeznaczonych na stosunki zewnętrzne i pomoc międzynarodową rola Urzędu w zakresie ochrony budżetu UE wykracza poza granice UE. Współpraca między OLAF-em a organizacjami międzynarodowymi i organami państw trzecich jest niezbędna dla zapewnienia skuteczności działań poza granicami UE. Dlatego Komisja proponuje, by OLAF został upoważniony do przyjmowania ustaleń administracyjnych z właściwymi służbami w państwach trzecich, we współpracy z Europejską Służbą Działań Zewnętrznych i właściwymi służbami Komisji.

Równie ważna i wymagająca wzmocnienia jest współpraca z Europejskim Urzędem Policji (Europol) i Zespołem ds. Współpracy Sądowej w Unii Europejskiej (Eurojust).

W związku z tym Komisja proponuje również przyznanie OLAF-owi uprawnień do przyjmowania ustaleń administracyjnych z tymi dwiema organizacjami.

10. RÓWNOUPRAWNIENIE I WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - Komisja kończy trzy postępowania przeciwko Polsce dzięki przyjęciu nowych przepisów antydyskryminacyjnych

Komisja Europejska zamknęła trzy osobne postępowania przeciwko Polsce w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, dotyczące różnych aspektów prawodawstwa UE w dziedzinie równości. Komisja zamknęła postępowania po tym, jak Polska przyjęła nowe przepisy antydyskryminacyjne. Dwa z tych postępowań zostały już skierowane do Trybunału Sprawiedliwości, natomiast trzecie zamknięto na etapie przedsądowym.

Prawodawstwo UE w dziedzinie równości składa się z szeregu dyrektyw. Zabraniają one stosowania dyskryminacji z różnych powodów, w tym ze względu na rasę i płeć, w takich obszarach jak zatrudnienie, kształcenie oraz dostęp do towarów i usług. Zawierają one także wymóg, aby państwa członkowskie ustanowiły organizację – w postaci rzecznika praw obywatelskich lub innego podmiotu – która wspierałaby równe traktowanie oraz udzielała pomocy ewentualnym ofiarom dyskryminacji.

Sprawy wycofane z Trybunału dotyczyły niezgodności polskiego ustawodawstwa z przepisami UE zabraniającymi dyskryminacji ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne oraz braku zgłoszenia ustawodawstwa krajowego zapewniającego transpozycję unijnych przepisów w dziedzinie dyskryminacji ze względu na płeć w zakresie dostępu do towarów i usług. Komisja zakończyła także postępowanie w sprawie o niezgłoszenie ustawodawstwa krajowego zapewniającego transpozycję unijnych przepisów dotyczących równości w dziedzinie zatrudnienia.

• Kontekst

Dyrektywa dotycząca równości rasowej ([2000/43/WE](#)) stanowi o ochronie przed dyskryminacją ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne w zakresie zatrudnienia i szkolenia, kształcenia, ochrony socjalnej, członkostwa w organizacjach oraz dostępu do towarów i usług. W sprawie skierowanej przeciwko Polsce do Trybunału Sprawiedliwości Komisja zaznaczyła, że polskie ustawodawstwo obejmuje zasadę zwalczania dyskryminacji wyłącznie w obszarze zatrudnienia. Zakaz wiktymizacji był również ograniczony do sfery zatrudnienia. Nowe polskie przepisy w zadowalającym stopniu rozwiązują te problemy, a zatem Komisja wycofała skargę skierowaną do Trybunału.

Dyrektywa dotycząca towarów i usług ([2004/113/WE](#)) ustanawia ramy zwalczania dyskryminacji ze względu na płeć w zakresie dostępu do towarów i usług oraz ich dostarczania. Ma ona zastosowanie do ogólnodostępnych towarów i usług, które są oferowane poza obszarem życia prywatnego i rodzinnego. Komisja wniosła skargę przeciwko Polsce ze względu na brak zgłoszenia środków zapewniających transpozycję wymienionej dyrektywy do prawa polskiego. Zważywszy, że nowa ustawa zapewnia pełną transpozycję dyrektywy, Komisja uznała, że Polska spełniła spoczywające na niej zobowiązania, i wycofała skargę z Trybunału.

Przekształcona dyrektywa dotycząca równouprawnienia płci w dziedzinie zatrudnienia ([2006/54/WE](#)) stanowi kluczowy element pakietu europejskiego prawodawstwa dotyczącego równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy. Komisja wydała uzasadnioną opinię w ramach drugiego etapu postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Polsce w związku z brakiem zgłoszenia wszystkich środków zapewniających transpozycję wspomnianej dyrektywy do prawa polskiego. Zważywszy, że nowa ustawa zapewnia pełną transpozycję dyrektywy, Komisja zamknęła postępowanie.

- **Dalsze informacje**

Prawodawstwo antydyskryminacyjne UE

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=425&langId=pl>

Prawodawstwo UE w dziedzinie równości płci

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=420&langId=pl>

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/reding/index_en.htm

11. RÓWNOUPRAWNIENIE - Różnice w zarobkach kobiet i mężczyzn w UE

Kobiety w Unii Europejskiej zarabiają przez całe życie średnio o 17,5% mniej niż mężczyźni. Ta uderzająca różnica w wynagrodzeniach zostanie naświetlona jutro, w pierwszym Dniu Równości Wynagrodzeń obchodzonym w całej Europie. Jako datę wybrano dzień 5 marca, bo właśnie do tego dnia kobiety muszą pracować w 2011 r., aby ich zarobki zrównały się z kwotą zarobków mężczyzn w 2010 r. Komisja Europejska dokłada wszelkich starań, aby zlikwidować różnice w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn. W tym celu, we wrześniu 2010 r., opublikowała kompleksową strategię na rzecz równości płci. Tegoroczny Dzień Równości Wynagrodzeń, który ma na celu rozpowszechnienie wiedzy o różnicy w wynagrodzeniach, poprzedza obchodzony 8 marca Międzynarodowy Dzień Kobiet.

„97 milionów kobiet w Europie pracuje od 1 stycznia, ale dopiero od tego tygodnia będą one otrzymywać wynagrodzenie za swoją pracę”, powiedziała wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, unijna komisarz ds. sprawiedliwości. „Europejski Dzień Równości Wynagrodzeń przypomina nam, jak wiele jeszcze należy zrobić, aby zlikwidować różnice w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn. We współpracy z państwami członkowskimi i partnerami społecznymi będziemy podejmować wysiłki na rzecz istotnego zmniejszenia różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn w UE, aby w przyszłości nie było konieczne organizowanie Dnia Równości Wynagrodzeń w celu podkreślania rozbieżności w zarobkach kobiet i mężczyzn”.

Równa płaca za równą pracę to jedna z fundamentalnych zasad Unii Europejskiej. Zapisano ją już w traktacie rzymskim w 1957 r. Jednak postęp w zmniejszaniu różnicy w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn następuje powoli: według

najnowszych danych za 2008 r. różnica ta waha się od 5% we Włoszech do 30% w Estonii. Liczby te są odzwierciedleniem złożonego i cały czas utrzymującego się braku równości na rynku pracy.

W celu zlikwidowania różnicy w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn Komisja zamierza:

wspierać inicjatywy na rzecz promowania równości wynagrodzeń w miejscu pracy poprzez wprowadzenie odpowiednich znaczków, kart równości oraz nagród, zgodnie z tym, co opisano w niedawnych [badaniach UE na temat inicjatyw nieprawodawczych dla przedsiębiorstw, mających na celu promowanie równości płci w miejscu pracy](#);

wspierać tworzenie narzędzi dla pracodawców w celu korygowania nieuzasadnionej różnicy w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn, takich jak [narzędzie Logib](#), używane w Niemczech i w Luksemburgu, które umożliwia przedsiębiorstwom identyfikowanie różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn w ramach ich struktur organizacyjnych;

szukać sposobów poprawy przejrzystości wynagrodzeń, a także zwiększenia wpływu na równość wynagrodzeń nietypowych form organizacji pracy, takich jak praca w niepełnym wymiarze godzin i umowy na czas określony;

zachęcać kobiety i mężczyzn do wykonywania zawodów „nietradycyjnych”; ułatwiać kobietom i mężczyznom godzenie kariery zawodowej z życiem osobistym.

- **Kontekst**

Dzięki unijnym i krajowym przepisom w zakresie równości płac zmniejszyła się liczba przypadków bezpośredniej dyskryminacji, tj. różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn wykonujących dokładnie tę samą pracę. Różnice w wynagrodzeniach odzwierciedlają jednak o wiele więcej problemów: utrzymującą się dyskryminację i brak równości na rynku pracy, które w praktyce dotyczą głównie kobiet.

W perspektywie zarobków na przestrzeni całego życia konsekwencją różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn są także niższe emerytury kobiet. W związku z tym starsze kobiety są w większym stopniu narażone na ubóstwo. W grupie wiekowej powyżej 65 lat zagrożonych ubóstwem jest 22% kobiet, podczas gdy wśród mężczyzn – 16%.

Działania informacyjne są konieczne, aby uświadomić pracodawcom, pracownikom i innym zainteresowanym stronom przyczyny występowania różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn oraz sposoby ich zmniejszenia. Komisja kontynuuje zatem obejmującą całą Unię Europejską kampanię informacyjną, której działania prowadzone są w 27 państwach członkowskich. Nowy [dostępny w Internecie kalkulator różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn](#) pozwala pracownikom i pracodawcom uzmysłowić sobie różnice w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn.

Nowe badanie Eurobarometru dotyczące równości płci opublikowane w zeszłym roku wykazuje, że w opinii 62% Europejczyków nierówność płci wciąż istnieje w wielu obszarach społeczeństwa. 82% respondentów było zdania, że różnice w

wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn wymagają podjęcia szybkich działań, zaś 61% uważało, że ważną rolę w promowaniu równości płci odgrywają decyzje na poziomie UE.

W dniu 1 marca wiceprzewodnicząca Komisji Viviane Reding spotkała się z dyrektorami generalnymi i prezesami zarządów kilku wiodących firm europejskich, aby omówić możliwości zwiększenia liczby kobiet na wysokich stanowiskach kierowniczych.

- **Dalsze informacje**

Równość kobiet i mężczyzn w UE:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=pl&catId=418>

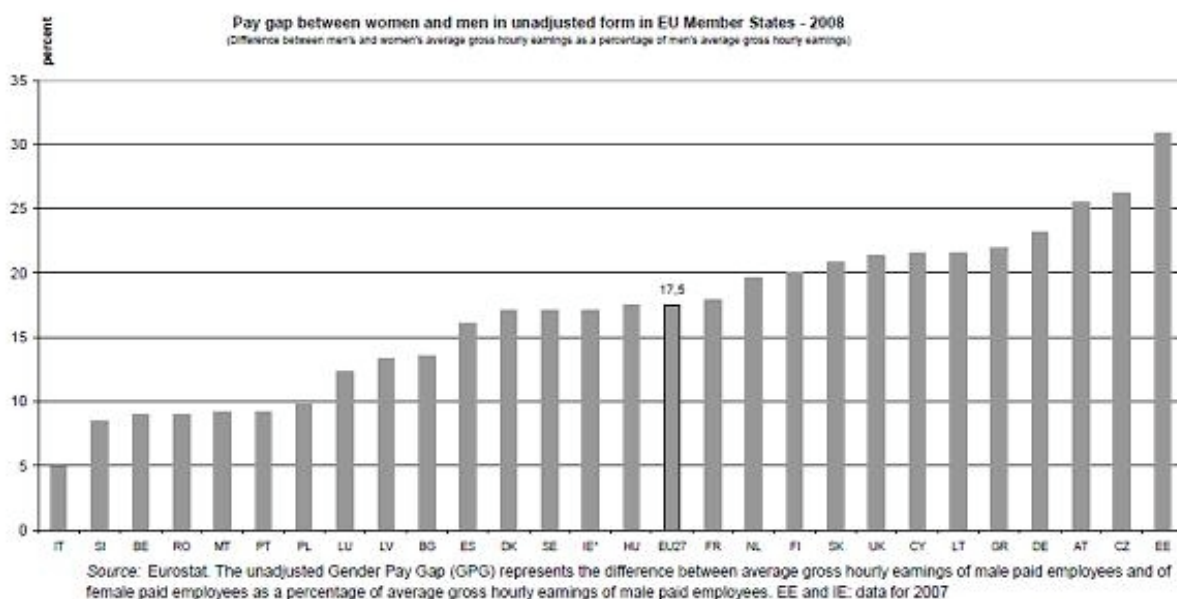
Kampania informacyjna dotyczą różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn:

<http://ec.europa.eu/equalpay>

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, komisarz ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/reding/index_en.htm

Załącznik

12. RÓWNOUPRAWNIENIE - Unijna komisarz ds. sprawiedliwości Viviane Reding spotyka się z wiodącymi przedstawicielami biznesu, aby optować za większą liczbą kobiet na wysokich stanowiskach kierowniczych

Europa korporacji jest nadal domeną mężczyzn: wśród największych europejskich przedsiębiorstw zaledwie jeden członek zarządu na dziesięciu jest kobietą i w 97% przypadków zarządowi przewodniczy mężczyzna. Z badań wynika, iż przedsiębiorstwa, w których jest więcej kobiet na stanowiskach kierowniczych, mają lepsze wyniki niż przedsiębiorstwa wyłącznie męskie. Ich dochód z działalności operacyjnej jest wyższy i mają one większą łatwość przyciągania talentów i rozumienia potrzeb klientów. Lepsze wykorzystanie zdolności europejskich kobiet w pracy zawodowej jest nie tylko z korzyścią dla przedsiębiorstwa, ale także dla całej gospodarki i społeczeństwa. Kobiety stanowią 60% liczby absolwentów szkół wyższych, ale nadal nie są dostatecznie reprezentowane na stanowiskach odpowiedzialnych za podejmowanie decyzji ekonomicznych.

Na specjalnie zwołanym w Brukseli 1 marca br. szczycie wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej **Viviane Reding** spotkała się z dyrektorami generalnymi i przewodniczącymi zarządów publicznych spółek notowanych na giełdzie z 10 europejskich państw. Wiceprzewodnicząca Reding przewodniczyła spotkaniu z wiodącymi przedstawicielami biznesu wraz z Gertrude Tumpel-Gugerell, członkiem zarządu Europejskiego Banku Centralnego. Przedmiotem debaty była kwestia obsadzania większej liczby kobiet na czołowych stanowiskach. Ponadto uczestnicy spotkania rozważać będą, czy sposobem na szybkie przeprowadzanie ważnych zmian w tej dziedzinie powinna być samoregulacja czy też regulacja.

Spotkanie między Komisją a przedstawicielami biznesu i partnerami społecznymi stanowi pierwszy krok na drodze do lepszej równowagi płci w zarządach i wśród kadry kierowniczej wyższego szczebla największych europejskich przedsiębiorstw. Kwestię tę poruszono pierwotnie we wrześniu 2010 r., kiedy Komisja Europejska – w odpowiedzi na wniosek wiceprzewodniczącej Reding - zapowiedziała w swojej [strategii na rzecz równości płci](#), że „podda refleksji inicjatywę zmierzającą do poprawy równowagi między udziałem kobiet i mężczyzn w procesie decyzyjnym”. W oparciu o opublikowane nowe dane Komisja będzie dyskutować z przedsiębiorstwami i partnerami społecznymi, aby dowiedzieć się, jakie kroki już podjęto, a jakie zamierza się podjąć w niedalekiej przyszłości, aby poprawić równowagę płci w zarządach.

Przez najbliższe 12 miesięcy Komisja będzie z uwagą śledzić dokonywane postępy. Po tym okresie Komisja oceni, czy konieczne jest podjęcie dalszych środków.

„Pragnę wysłać jasny sygnał korporacjom w całej Europie: kobiety tworzą biznes” powiedziała wiceprzewodnicząca **Reding**, unijna komisarz ds. sprawiedliwości. „Musimy wykorzystać wszystkie pokłady talentu naszego społeczeństwa, aby spowodować ożywienie europejskiej gospodarki. Dlatego właśnie przywiązujemy tak duże znaczenie do dialogu między Komisją a partnerami społecznymi. Jestem przekonana, iż samoregulacja mogłaby być właściwym rozwiązaniem, jeśli tylko zostałaby przeprowadzona w sposób wiarygodny i skuteczny w całej Europie. Jednak wróć do tej kwestii za rok. Jeśli samoregulacja okaże się nieskuteczna, jestem gotowa podjąć dalsze kroki na szczeblu unijnym.”

W nowym sprawozdaniu na temat równowagi płci w kierownictwie biznesu stwierdza się, że kobiety stanowią średnio 12% członków zarządu i jedynie 3% przewodniczących zarządu największych publicznych spółek notowanych na giełdzie

w całej Europie. Liczby te różnią się w zależności od państwa: w Szwecji i Finlandii odnotowuje się 26% kobiet jako członków zarządu, przy jedynie 2% na Malcie.

Postępy w kierunku właściwej równowagi (40% każdej płci) osiągane są w Europie powoli, to jednak niektóre państwa wysuwają się do przodu. Finlandia, Szwecja, Niderlandy i Dania wprowadziły uregulowania dotyczące ładu korporacyjnego lub dobrowolne karty, dzięki którym w zarządach zasiadło więcej kobiet. Uregulowania dotyczące kwot wprowadzono już w Norwegii, a obecnie wdraża się je we Francji i w Hiszpanii. Są one także przedmiotem dyskusji w Niderlandach, Włoszech i Belgii.

- **Kontekst**

Promowanie większej równości na szczeblu decyzyjnym jest jednym z celów wymienionych w karcie kobiet, której inicjatorami byli przewodniczący José Manuel Barroso i wiceprzewodnicząca Viviane Reding w marcu 2010 r. W związku z tym zobowiązaniami we wrześniu 2010 r. Komisja przyjęła strategię na rzecz równości płci na najbliższe pięć lat, w której mowa jest między innymi o dogłębnym badaniu inicjatyw ukierunkowanych na obsadzenie większej liczby kobiet na czołowych stanowiskach odpowiedzialnych za podejmowanie decyzji ekonomicznych.

Istnieją zarówno argumenty natury gospodarczej, jak i biznesowej sprzyjające lepszej równowadze płci w radach i zarządach przedsiębiorstw. W Europie więcej kobiet niż mężczyzn kończy studia uniwersyteckie (59% w stosunku do 41%), jednak kariera zawodowa kobiet nadal pozostaje w tyle. Te niewykorzystane zasoby wykwalifikowanych pracowników stanowią stagnujący potencjał gospodarki. Jednocześnie przedsiębiorstwa mogłyby wyciągać korzyści z większej liczby kobiet na kluczowych stanowiskach. Badania pokazują szereg bliskich powiązań między równowagą płci a wydajnością w zakresie kreatywności, innowacyjności, sprawozdawczości finansowej, audytu i kontroli wewnętrznych. Przedsiębiorstwa przyjazne kobietom mogą także przyciągać zarówno więcej klientów będących kobietami, jak i uzdolnionych kobiet zainteresowanych pracą.

Sprawozdanie na temat równości płci w 2010 r. wykazuje, że mimo ogólnie pozytywnych tendencji tempo wzrostu pozostaje powolne. Rozdzwięk między unijnymi wskaźnikami zatrudnienia dla kobiet i mężczyzn zmniejszył się w latach 2009-2010 z 13,3 do 12,9 pkt procentowych, a wskaźnik zatrudnienia kobiet wynosi obecnie 62,5%. Niemniej jednak w okresie kryzysu stopy bezrobocia zarówno w przypadku mężczyzn, jak i kobiet wzrosły, przy czym nadal kobiety znacznie częściej pracują w niepełnym wymiarze godzin niż mężczyźni.

Oprócz pracy zawodowej na barkach kobiet nadal spoczywa ciężar obowiązków związanych z opieką nad dziećmi. Udział w rynku pracy kobiet będących matkami jest o 11,5 pkt procentowych niższy niż kobiet bezdzietnych, gdy tymczasem udział ten w przypadku mężczyzn będących ojcami jest o 8,5 pkt procentowego wyższy niż w przypadku mężczyzn nieposiadających dzieci. Wyzwanie jakim jest pogodzenie pracy zawodowej ze sferą życia rodzinnego i prywatnego jest jedną z wielu przyczyn różnicy między płacami obu płci: kobiety w Unii zarabiają średnio o 17,5 % mniej niż mężczyźni i liczba ta na przestrzeni ostatnich kilku lat pozostaje bez zmian.

- **Dalsze informacje**

Sprawozdania dotyczące równowagi płci i kierownictwa w biznesie:

<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=6562&langId=en>

Baza danych zawierająca informacje o reprezentacji kobiet i mężczyzn na stanowiskach decyzyjnych:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=764&langId=pl>

Równość kobiet i mężczyzn w UE:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=pl&catId=418>

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, komisarz ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/reding/index_en.htm

13. POLITYKA OCHRONY KONSUMENTÓW - Tablica wyników dla rynków konsumenckich

Wiosenna tablica wyników dla rynków konsumenckich, opublikowana w dniu 11 marca br. przez Komisję Europejską, pokazuje wyraźną poprawę sytuacji konsumentów w prawie wszystkich państwach UE w porównaniu z 2009 r., kiedy nastąpiło jej gwałtowne pogorszenie. Roczny indeks sytuacji konsumentów mierzy się np. na podstawie zaufania konsumentów do władz, organizacji pozarządowych i sprzedawców detalicznych oraz skuteczności w rozstrzyganiu sporów. Tablica wyników dla rynków konsumenckich potwierdza także rosnącą przepaść między krajowym a transgranicznym handlem elektronicznym, pomimo możliwości, jakie oferują zakupy za granicą pod względem wyboru i oszczędności. Wyniki badania sugerują jednak, że po dokonaniu zakupów za granicą konsumenci nabierają do nich znacznie większego zaufania. Istnieją natomiast poważne bariery w transgranicznym handlu elektronicznym po stronie podaży. W porównaniu z 2009 r. mniej sprzedawców detalicznych prowadzi działalność poza granicami swojego kraju.

John Dalli, komisarz ds. zdrowia i polityki konsumenckiej, powiedział: Chciałbym pochwalić wszystkie państwa członkowskie, które w tym trudnym okresie nie zaprzestały inwestowania na rzecz stworzenia dobrych warunków dla konsumentów. Odwróciliśmy negatywne tendencje: zaufanie unijnych konsumentów do instytucji konsumenckich zaczyna wracać do dawnego poziomu. Dodał również: Dobrą nowiną jest także to, że obawy konsumentów przed transgranicznymi zakupami przez internet na ogół znikają po dokonaniu takich zakupów i związanym z tym pozytywnym doświadczeniu. Wyniki badania potwierdzają jednak, że czeka nas jeszcze dużo pracy nad zniesieniem pozostających barier w transgranicznym handlu elektronicznym, dla dobra europejskiej gospodarki oraz europejskich konsumentów i przedsiębiorstw.

• Tablica wyników dla rynków konsumenckich

Tablica wyników dla rynków konsumenckich dostarcza informacji i sygnałów ostrzegawczych na temat funkcjonowania jednolitego rynku z punktu widzenia konsumentów UE pod względem możliwości wyboru, cen i poziomu zadowolenia. Wiosenna edycja tablicy wyników dla rynków konsumenckich poświęcona jest integracji rynku detalicznego oraz krajowej sytuacji konsumentów.

Dane tablicy wyników dla rynków konsumenckich pochodzą z badań sondażowych z udziałem konsumentów i sprzedawców detalicznych, a także z danych statystycznych takich jak poziom dochodów.

- **Najważniejsze wnioski**

⇒ **Poprawa krajowej sytuacji konsumentów**

Indeks sytuacji konsumentów określają takie czynniki jak skuteczność rozstrzygnięcia sporów i rozpatrywania skarg, zaufanie konsumentów do władz, sprzedawców detalicznych, reklamodawców i organizacji konsumenckich oraz jakość uregulowań prawnych.

Indeks za rok 2010 świadczy o tym, że sytuacja konsumentów poprawiła się w porównaniu z 2009 r., kiedy nastąpiło jej gwałtowne pogorszenie, i w większości państw osiągnęła poziom porównywalny lub lepszy od notowanego w 2008 r.

Sytuacja konsumentów jest najlepsza w Wielkiej Brytanii, Irlandii, Luksemburgu, Austrii, Finlandii, Holandii, Włoszech, Danii, Niemczech, Belgii i Szwecji. Wszystkie te państwa znalazły się powyżej średniej UE.

⇒ **Nierównowaga w handlu elektronicznym**

Tablica wyników dla rynków konsumenckich pokazuje stały wzrost krajowego handlu elektronicznego: w 2010 r. 36% konsumentów w UE dokonało zakupów przez internet od sprzedawców krajowych (34% w 2009 r.).

Transgraniczny handel elektroniczny rozwija się jednak bardzo powoli (9% konsumentów w 2010 r. w porównaniu z 8% w 2009 r.), pomimo oczywistych korzyści pod względem oszczędności i wyboru, o czym świadczą wcześniejsze badania. Należy więc dołożyć więcej starań, aby wypełnić cel Europejskiej agendy cyfrowej (20% do 2015 r.).

⇒ **Zakupy przez internet na jednolitym rynku: wyobrażenia a doświadczenia konsumentów**

Istotną barierą w transgranicznym handlu elektronicznym wydają się być wyobrażenia konsumentów na ten temat. Wśród konsumentów, którzy nigdy nie dokonali zakupu przez internet z zagranicy:

- 62% obawia się oszustw i przekrętów;
- 59% nie wie, co zrobić, jeśli pojawią się problemy;
- 49% zniechęcają spodziewane problemy z dostawą.

Obawy te pojawiają się jednak znacznie rzadziej wśród konsumentów, którzy w rzeczywistości dokonali już takich zakupów, (odpowiednio: 34%, 30% i 20%).

Wśród konsumentów, którzy robili już transgraniczne zakupy przez internet, 61% wyraziło takie samo zaufanie do internetowych zakupów w kraju, jak i za granicą. Dla porównania, w ogólnej populacji odsetek ten wyniósł 33%.

Wydaje się, że na transgranicznym handlu elektronicznym można polegać co najmniej tak samo, jak na krajowym, a nierzadko nawet bardziej:

- tylko 16% zakupów transgranicznych było opóźnionych (18% krajowych);
- zamówiony produkt nie dotarł w 5% przypadków zakupów transgranicznych (6% krajowych).

Wyniki te sugerują, że istnieje potrzeba skuteczniejszego informowania na temat istniejących mechanizmów odwoławczych i egzekucyjnych oraz poradnictwa w zakresie handlu transgranicznego. Należy do nich sieć współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów (CPC) skupiająca krajowe organy oraz Europejskie Centra Konsumentckie, które oferują bezpłatną pomoc i porady dla konsumentów robiących zakupy w ramach jednolitego rynku.

⇒ **Istotne bariery w transgranicznym handlu elektronicznym leżą po stronie podaży**

Odsetek sprzedawców detalicznych, którzy sprzedają swoje towary do innych państw UE, zmniejszył się do 22% w 2010 r. (25% w 2009 r.), pomimo znaczących korzyści z handlu transgranicznego: 56% szacuje, że ponad 10% ich sprzedaży przez internet trafia do innych państw UE.

Komisja realizuje strategię przeciwdziałania fragmentacji rynku, między innymi poprzez niedawno przyjęty Akt o jednolitym rynku.

⇒ **Zdolności nabywcze konsumentów**

W 2009 r. w większości państw UE spadły zarówno dochody do dyspozycji (skorygowane ze względu na usługi bezpłatne), jak i spożycie gospodarstw domowych.

Nadal istnieją duże różnice pomiędzy krajami UE w zakresie możliwości konsumentów w nabywaniu towarów i usług, przy uwzględnieniu zarówno średnich wynagrodzeń, jak i poziomów cen.

Różny jest także odsetek konsumentów znajdujących się w trudnej sytuacji, jednak w większości państw ich położenie nie pogorszyło się znacznie w 2009 r., pomimo kryzysu.

Pełny tekst tablicy wyników dla rynków konsumenckich:

http://ec.europa.eu/consumers/strategy/facts_en.htm#5CMS

14. OCHRONA ŚRODOWISKA - Komisja przeznaczy 267 mln euro na nowe projekty związane z ochroną środowiska

Komisja Europejska opublikowała coroczne zaproszenie do składania wniosków na projekty finansowane w ramach programu LIFE+ – europejskiego funduszu na rzecz środowiska. Wnioski mogą dotyczyć jednego z trzech elementów programu: przyrody i różnorodności biologicznej, polityki i zarządzania w zakresie ochrony środowiska oraz informacji i komunikacji. Na projekty przeznaczono 267 mln euro w postaci

współfinansowania umów o przyznanie dotacji. Termin składania wniosków upływa 15 lipca 2011 r.

Program LIFE+ składa się z trzech elementów:

- Projekty LIFE+ w zakresie przyrody i różnorodności biologicznej służą poprawie stanu ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk. Projekty objęte tą pozycją przyczyniają się do wdrożenia unijnych dyrektyw siedliskowej i ptasiej, rozwoju sieci Natura 2000 jak również do realizacji celu Unii polegającego na powstrzymaniu procesu utraty różnorodności biologicznej. W przypadku priorytetowych gatunków i siedlisk maksymalna stawka współfinansowania może zostać zwiększona do 75 proc, natomiast zwykle wynosi ona 50 proc.
- Projekty LIFE+ w dziedzinie polityki i zarządzania w zakresie ochrony środowiska to projekty innowacyjne lub pilotażowe, które przyczyniają się do rozwoju koncepcji polityki, technologii, metod i instrumentów na wielu obszarach, takich jak powietrze, woda, odpady, klimat, gleby i rolnictwo. Ta część programu LIFE+ obejmuje również projekty mające na celu poprawę wdrażania unijnego prawodawstwa w dziedzinie ochrony środowiska, rozszerzanie podstaw wiedzy na temat polityki ochrony środowiska oraz rozwój źródeł informacji o środowisku naturalnym poprzez jego nadzorowanie (w tym przez nadzór lasów). Projekty mogą być współfinansowane do 50 proc. kosztów.
- Projekty LIFE+ w zakresie informacji i komunikacji to projekty związane z kampaniami informacyjnymi i uświadamiającymi na temat środowiska, ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, jak również projekty związane z zapobieganiem pożarom lasów (uświadamianie, szkolenie specjalistyczne).

Szczegółowa dokumentacja zgłoszeniowa dostępna jest na stronie:

<http://ec.europa.eu/environment/life/funding/lifeplus.htm>

Sesje informacyjne będą organizowane w każdym państwie członkowskim:

http://ec.europa.eu/environment/life/news/events/events2011/info_workshops11.htm

Projekty finansowane w ramach programu LIFE+ powinny mieć znaczenie dla całej UE, przyczyniając się istotnie do osiągnięcia ogólnych celów programu LIFE +; muszą być one również spójne i wykonalne z punktu widzenia technicznego i finansowego oraz zapewniać korzystny stosunek efektów do kosztów.

• **Kontekst**

LIFE+ to nowy instrument finansowania unijnego na rzecz środowiska, o łącznym budżecie na lata 2007-2013 wynoszącym 2 143 miliony euro (dwa miliardy sto czterdzieści trzy miliony euro). Rocznie ogłaszane jest jedno zaproszenie do składania wniosków.

Szczegółowe informacje na temat 210 projektów sfinansowanych w 2010 r. znajdują się na stronie:

<http://ec.europa.eu/environment/life/publications/lifepublications/compilations/index.htm>

Wszelkie informacje na temat LIFE+ można znaleźć na stronie:

<http://ec.europa.eu/life>

Przegląd projektów LIFE w podziale na kraje członkowskie znajduje się na stronie:

<http://ec.europa.eu/environment/life/countries/index.htm>

Istnieje również możliwość kontaktu z właściwymi organami krajowymi:

<http://ec.europa.eu/environment/life/contact/nationalcontact/index.htm>

15. OCHRONA ŚRODOWISKA - Komisja ustanawia plan działania na rzecz stworzenia do 2050 r. konkurencyjnej gospodarki niskoemisyjnej

Komisja Europejska przyjęła w dniu 8 marca plan działania, którego celem jest przekształcenie do 2050 r. Unii Europejskiej w konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną. W planie działania opisano racjonalny pod względem kosztów sposób osiągnięcia celu polegającego na zmniejszeniu do 2050 r. emisji gazów cieplarnianych o 80-95 proc. w porównaniu z poziomem z roku 1990. W oparciu o przeprowadzone analizy kosztów i wyników wspomniany plan działania wyznacza kierunek dla polityki sektorowej, krajowych i regionalnych strategii niskoemisyjnych oraz inwestycji długoterminowych. Unia Europejska musi teraz rozpocząć prace nad strategiami długoterminowymi, a plan działania dostarcza wskazówek, jak dokonać tego przejścia w sposób najbardziej efektywny pod względem kosztów. Komisja Europejska podjęła tę inicjatywę również ze względu na to, że odegranie pierwszoplanowej roli w powszechnym przejściu na niskoemisyjną i zasobooszczędną gospodarkę przyniesie różnorodne korzyści Unii Europejskiej.

Komisarz ds. działań w dziedzinie klimatu, **Connie Hedegaard**, stwierdziła: „Musimy już teraz rozpocząć przechodzenie na konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną. Im dłużej będziemy zwlekać, tym będzie to droższe. Ponieważ ceny ropy nadal rosną, Europa płaci co roku coraz wyższe rachunki za energię i staje się coraz bardziej wrażliwa na gwałtowne skoki cen. Zatem opłaca się od razu rozpocząć przekształcanie gospodarki. Korzystne jest to, że nie musimy czekać na przełomowe rozwiązania technologiczne. Gospodarkę niskoemisyjną można budować w oparciu o dalszy rozwój wypróbowanych technologii stosowanych już w chwili obecnej. Przejście to wymaga udziału wszystkich sektorów gospodarki, w tym rolnictwa, budownictwa i transportu. Nakreślając najbardziej efektywną pod względem kosztów ścieżkę przejścia Europy na gospodarkę niskoemisyjną nasz plan działania dostarcza jasnych i przewidywalnych ram dla przedsiębiorstw i rządów, dla opracowania przez nie niskoemisyjnych strategii i przygotowywania inwestycji długoterminowych.”

• Środki wewnętrzne w centrum zainteresowania

Rada Europejska zatwierdziła cel polegający na zmniejszeniu do 2050 r. poziomu emisji gazów cieplarnianych wytwarzanych przez UE o 80-95 proc. poniżej poziomu z 1990 r., jako długoterminowy wkład europejski na rzecz zapobiegania niebezpiecznej zmianie klimatu.

W planie działania opracowano efektywny pod względem kosztów sposób osiągnięcia tego celu, zalecając Europie jego realizację głównie dzięki środkom wewnętrznym, gdyż w połowie tego stulecia kredyty międzynarodowe na offsetowanie emisji będą dużo trudniej dostępne niż obecnie. Do roku 2050, wyłącznie dzięki środkom wewnętrznym, UE powinna zatem zmniejszyć poziom emisji o 80 proc. w

porównaniu z poziomem z 1990 r. Jakiegokolwiek wykorzystanie kredytów emisji powinno zatem przyczynić się do dalszej, przekraczającej 80 proc., redukcji emisji. Kompleksowy model gospodarczy, na którym opiera się plan działania, pokazuje, że aby osiągnąć do 2050 r. osiemdziesięcioprocentową redukcję „wewnętrzną”, należy uprzednio zmniejszyć poziom emisji o 40 proc. i 60 proc. poniżej poziomu z 1990 r. odpowiednio do roku 2030 i 2040. Wszystkie sektory muszą mieć w tym swój udział. Realizacja obecnej polityki odpowiada ograniczeniu poziomu emisji wewnętrznych o 30 proc. w 2030 r. i 40 proc. w 2050 r.

- **Oszczędność paliwa**

Tworzenie nowej, unijnej gospodarki niskoemisyjnej będzie wymagało w ciągu nadchodzących 40 lat dodatkowych inwestycji rocznych sięgających 1,5 proc. PKB UE, czyli 270 mld euro, poza bieżącymi inwestycjami wynoszącymi 19 proc. PKB. Taki wzrost oznacza powrót Europy do poziomu inwestycji sprzed kryzysu. Większość, jeśli nie całość tych dodatkowych inwestycji, będzie kompensowana zmniejszeniem kosztów importu ropy i gazu. Oszczędności te szacuje się na 175-320 mld euro rocznie.

Ponadto tego rodzaju inwestycje niskoemisyjne – w czyste technologie, infrastruktury takie jak inteligentne sieci energetyczne oraz ochronę środowiska – będą prowadziły do licznych korzyści. Ponośzone przez nas obecnie koszty paliwa zasilają kraje trzecie, podczas gdy inwestycje niskoemisyjne tworzą wartość dodaną wewnątrz UE. Oprócz zmniejszenia uzależnienia Europy od importu energii, a co za tym idzie naszej wrażliwości na potencjalne kryzysy naftowe, tego rodzaju inwestycje mogłyby stymulować powstawanie nowych źródeł wzrostu gospodarczego, chronić istniejące i tworzyć nowe miejsca pracy. Zmniejszyłoby to również zanieczyszczenie powietrza i związane z nim koszty zdrowotne. Łącznie korzyści związane z lepszą jakością powietrza mogłyby sięgać rocznie 88 mld euro w okresie do 2050 r.

- **Cel na 2020 r.**

Analiza pokazuje również, że osiągnięcie celu na 2050 r. najbardziej efektywnym pod względem kosztów sposobem wymaga zmniejszenia o 25 % poziomu emisji w 2020 r. Zmniejszenie to ma zostać zrealizowane dzięki stosowaniu środków wewnętrznych, w odróżnieniu od bieżącego celu polegającego na zmniejszeniu emisji o 20 proc. Plan działania pokazuje, że takie wewnętrzne ograniczenie emisji o 25 proc.³ można osiągnąć w 2020 r., pod warunkiem że UE zrealizuje cel poprawy o 20 proc. swojej efektywności energetycznej – cel potwierdzony przez szefów państw i rządów podczas szczytu energetycznego, który odbył się 4 lutego br. – oraz że w pełni wdroży przyjęty w 2009 r.⁴ pakiet działań klimatyczno-energetycznych na 2020 r.

Aby osiągnąć dwudziestoprocentową oszczędność energii, niezbędne może okazać się odłożenie pewnych uprawnień do emisji z puli uprawnień, które miały być sprzedawane na aukcji przez państwa członkowskie począwszy od 2013 r. w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. Nastąpiłoby

³ Propozycja UE, przedstawiona w kontekście międzynarodowych negocjacji w sprawie klimatu, polegająca na zmniejszeniu o 30 proc. emisji do 2020 r., jeśli wszystkie warunki zostaną spełnione, jest nadal aktualna, a plan działania nie ma na nią wpływu.

⁴ zob.: http://ec.europa.eu/clima/policies/package/index_en.htm

to stopniowo, z poszanowaniem uprawnień do emisji będących już w posiadaniu przedsiębiorstw. Bez takiej rezygnacji z uprawnień oszczędności energii osiągnięte przez dane przedsiębiorstwo doprowadziłyby, poprzez relatywnie niższy popyt na uprawnienia, do spadku ich cen. Mogłoby to zachęcić inne przedsiębiorstwa do zwiększenia produkcji, a co za tym idzie większego zużycia energii oraz wzrostu emisji dwutlenku węgla. W rezultacie oszczędności energii netto byłyby niskie lub żadne. Ponadto, ze względu na stały pułap emisji w ramach ETS, nie odnotowano by żadnej redukcji emisji netto. Rezygnacja z uprawnień pozwoliłaby zneutralizować omówiony powyżej skutek, wspierając oszczędności energii netto i redukcje emisji.

- **Kolejne kroki**

Plan działania ma formę komunikatu skierowanego do Rady, Parlamentu Europejskiego i organów UE. Komisja wzywa adresatów tego komunikatu, państwa członkowskie i zainteresowane strony do uwzględnienia planu działania w przyszłym rozwoju polityki krajowej i unijnej, której celem jest doprowadzenie do gospodarki niskoemisyjnej do 2050 r.. Następny etap, zdaniem Komisji, stanowi opracowanie indywidualnych, sektorowych planów działania we współpracy z zainteresowanymi sektorami.

Strona internetowa dotycząca planu działania:

http://ec.europa.eu/clima/policies/roadmap/index_en.htm

http://www.ec.europa.eu/commission_2010-014/hedegaard/headlines/roadmap/index_en.htm

Zasobooszczędna Europa – Inicjatywa przewodnia strategii „Europa 2020”:

<http://ec.europa.eu/resource-efficient-europe/>

16. OCHRONA ŚRODOWISKA - Handel uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych: przyjęto zasady przejściowego bezpłatnego przydziału uprawnień dla sektora energetycznego

Wraz z rozpoczęciem trzeciego etapu unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (lata 2013-2020) sektor energetyczny będzie zasadniczo musiał kupować wszystkie swoje uprawnienia. Jednakże do roku 2019 dziesięć państw członkowskich⁵ może zdecydować się na przydzielenie swoim elektrowniom ograniczonej liczby uprawnień bezpłatnie, zamiast je sprzedawać. W decyzji z dnia 29 marca 2011 r. Komisja ustanowiła zasady, których państwa członkowskie będą musiały przestrzegać, jeżeli zdecydują się na bezpłatne przydzielanie uprawnień. Decyzji towarzyszy komunikat zawierający dodatkowe wskazówki o tym, jak oceniać każdy otrzymany wniosek.

W decyzji ustanowiono zasady przydzielania bezpłatnie uprawnień do emisji kwalifikującym się do tego elektrowniom. Została ona jednogłośnie przyjęta przez państwa członkowskie na posiedzeniu Komitetu ds. Zmian Klimatu UE, które odbyło się w listopadzie 2010 r., i w którym reprezentowane są wszystkie państwa członkowskie, a w dniu 29 marca br. została formalnie przyjęta przez Komisję.

⁵ Bułgaria, Cypr, Republika Czeska, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Rumunia i Węgry.

W komunikacie określono elementy, które Komisja musi ocenić przy otrzymywaniu wniosku o przyznanie bezpłatnie uprawnień do emisji sektorowi energetycznemu. Komunikat wyjaśnia również różne elementy przepisów prawnych.

- **Termin składania wniosków**

Każde z dziesięciu państw członkowskich zainteresowanych bezpłatnym przydzielaniem uprawnień elektrowniom musi złożyć wniosek do Komisji do dnia 30 września 2011 r.

Komisja musi ocenić każdy wniosek, a w terminie sześciu miesięcy może go odrzucić w całości lub częściowo. Ponieważ wniosek taki stanowi odstępstwo od ogólnej zasady stanowiącej, że od 2013 r. sektor energetyczny musi kupować wszystkie swoje uprawnienia do emisji bądź na aukcji, bądź na rynku wtórnym, Komisja musi dopilnować, aby takie odstępstwo nie zagroziło ogólnym celom dyrektywy w sprawie handlu uprawnieniami do emisji lub też nie było niezgodne z unijnymi zasadami pomocy państwa bądź z przepisami rynku wewnętrznego.

- **Niższe dochody z aukcji**

Na mocy zmienionej dyrektywy w sprawie handlu uprawnieniami do emisji⁶ uprawnienia przydzielone bezpłatnie wytwórcom energii elektrycznej czerpie się z liczby uprawnień, jakie dane państwo członkowskie otrzymuje z przeznaczeniem na sprzedaż na aukcji. Zatem każde bezpłatne uprawnienie do emisji pomniejsza krajowe dochody pochodzące ze sprzedaży na aukcji, lecz nie zmienia ogólnej liczby wydanych uprawnień, ani nie wpływa na uprawnienia lub dochody ze sprzedaży na aukcji w innym państwie członkowskim.

- **Kontekst**

Decyzja i komunikat stanowią element wdrażania zmienionej dyrektywy w sprawie handlu uprawnieniami do emisji, którą przyjęto w 2009 r. jako jeden z elementów pakietu klimatyczno-energetycznego.

- **Więcej informacji**

Więcej informacji dotyczących europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji na stronie:

http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/index_en.htm

Więcej informacji dotyczących przydzielania uprawnień na stronie:

http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/auctioning_en.htm

http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/auctioning_derogation_en.htm

17. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Komisja proponuje wprowadzenie skuteczniejszych przepisów dotyczących przekraczania granic

⁶ Dyrektywa 2009/29/WE

Komisja zaproponowała w dniu 10 marca br. zmianę kodeksu granicznego Schengen w celu ułatwienia kontrolowanego przemieszczania się ludzi w obrębie wewnętrznych i zewnętrznych granic UE.

„Wniosek ten pomoże w przyspieszeniu kontroli granicznych i zwiększeniu pewności prawa dla podróżujących oraz dla pracowników straży granicznej. Mamy nadzieję, że wprowadzenie nowych przepisów zmniejszy utrudnienia administracyjne, z jakimi spotykają się osoby podróżujące w obrębie UE, wjeżdżające na jej obszar lub z niego wyjeżdżające. Ułatwi to życie naszym obywatelom”, powiedziała **Cecilia Malmström**, komisarz do spraw wewnętrznych.

Proponowane zmiany odnoszą się do praktycznych problemów, które wystąpiły w ciągu pierwszych lat stosowania kodeksu granicznego Schengen; sprawią one, że obowiązujące rozporządzenie stanie się jaśniejsze. Wniosek obejmuje następujące zagadnienia:

- ⇒ **Lepszą współpracę między UE oraz państwami trzecimi:** Współpraca na granicach lądowych między państwami członkowskimi UE i sąsiadującymi z nimi państwami trzecimi zyska dzięki ramom prawnym umożliwiającym zawieranie dwustronnych porozumień dotyczących wspólnych kontroli granicznych w ruchu drogowym. Oczywista jest wartość dodana, jaką propozycja ta przyniesie w praktyce: na przykład jeżeli wniosek zostanie przyjęty w odpowiednim czasie, pozwoli na bezproblemowe przekraczanie granicy podczas Mistrzostw Europy w piłce nożnej, organizowanych przez Polskę i Ukrainę w 2012 r.
- ⇒ **Przyspieszenie kontroli granicznych:** Możliwość utworzenia oddzielnych pasów ruchu dla podróżnych zwolnionych z obowiązku wizowego zapewni dodatkową elastyczność zgodnie z praktycznymi potrzebami.
- ⇒ **Ograniczenie zbędnej biurokracji:** Zmniejszą się administracyjne obciążenia, z jakimi borykają się statki towarowe poruszające się w UE, załogi pociągów międzynarodowych oraz pracownicy zatrudnieni na urządzeniach oddalonych od brzegu. I tak na przykład na zniesieniu wewnętrznych kontroli granicznych skorzystają przewoźnicy cargo oraz przewoźnicy promowi prowadzący działalność w obrębie Unii; dzisiaj w obu tych przypadkach przewoźnicy poddawani są kontrolom.
- ⇒ **Zwiększoną pewność prawa dla podróżujących i pracowników straży granicznej:** Warunki wjazdu dla obywateli państw trzecich staną się jaśniejsze dzięki wyraźniejszemu zdefiniowaniu metod obliczania „pobytów nieprzekraczających trzech miesięcy w okresie sześciomiesięcznym” oraz wymaganych terminów ważności dokumentów podróży w przypadku osób nieposiadających wizy.
- ⇒ **Lepsze szkolenia dla pracowników straży granicznej:** Opracowane zostaną specjalne szkolenia dla pracowników straży granicznej w celu umożliwienia im wykrywania sytuacji, w których zaangażowane są osoby szczególnie podatne na zagrożenia (np. małoletni bez opieki oraz ofiary handlu ludźmi).

- **Kontekst**

Kodeks graniczny Schengen ([rozporządzenie \(WE\) nr 562/2006](#)) wszedł w życie w październiku 2006 r. Stanowi on kodeks wspólnotowy zawierający normy i procedury obowiązujące w przypadku przekraczania zewnętrznych granic UE, a także przywracania kontroli na wewnętrznych granicach Unii.

Po czterech latach stosowania kodeksu granicznego Schengen pojawiła się potrzeba wprowadzenia szeregu praktycznych i technicznych zmian. Nie zmieniają się jednak zasady stanowiące podstawę obowiązującego systemu.

- **Kolejne kroki**

Zaproponowane zmiany zostaną poddane dyskusji w Radzie i Parlamencie Europejskim. Komisja ma nadzieję na szybkie przyjęcie jej wniosku.

18. RYNEK WEWNĘTRZNY - Wydanie opinii przez Trybunał Sprawiedliwości ws. porozumienia dotyczącego Europejskiego i Unijnego Sądu Patentowego

Komisja Europejska z zadowoleniem przyjęła wydanie opinii Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie zgodności z unijnymi traktatami planowanego porozumienia w sprawie Europejskiego i Unijnego Sądu Patentowego. Komisja bardzo uważnie przeanalizuje wydaną opinię w celu określenia właściwych rozwiązań.

Opinia nie powinna mieć wpływu na decyzję, którą zgodnie z planem państwa członkowskie mają podjąć w dniu 10 marca na posiedzeniu Rady ds. Konkurencyjności, po wyrażeniu przez Parlament Europejski zgody upoważniającej podjęcie wzmocnionej współpracy w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej. Utworzenie jednolitego systemu ochrony patentowej jest z prawnego punktu widzenia niezależne od utworzenia Europejskiego Sądu Patentowego. Ważne jest zachowanie dynamiki, aby w ramach wzmocnionej współpracy zakończyć trwające dziesięciolecia debaty poświęcone unijnemu patentowi oraz znaleźć szybkie i skuteczne rozwiązanie.

Jednocześnie Komisja będzie równie szybko pracować nad znalezieniem właściwego sposobu realizacji systemu sądowego rozstrzygania sporów patentowych z uwzględnieniem opinii Trybunału.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej został poproszony o wydanie opinii w czerwcu 2009 r. Stwierdził on, że planowane porozumienie w sprawie Europejskiego Sądu Patentowego w swoim obecnym kształcie jest niezgodne z postanowieniami unijnych traktatów.

Komisja bardzo uważnie przeanalizuje zastrzeżenia zgłoszone przez Trybunał oraz wraz z Prezydencją Rady i państwami członkowskimi podejmie działania zmierzające do znalezienia w możliwie najkrótszym czasie najlepszych rozwiązań w interesie systemu patentowego i jego użytkowników.

Porozumienie w sprawie Europejskiego Sądu Patentowego oraz stworzenie jednolitego systemu ochrony patentowej w ramach wzmocnionej współpracy to dwa odrębne przedsięwzięcia. Nie istnieją przeszkody prawne, które uniemożliwiałyby państwom członkowskim planowe przyjęcie w dniu 10 marca decyzji upoważniającej podjęcie wzmocnionej współpracy w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej. Wraz z wydaniem opinii możliwe jest ponowne podjęcie równoległych prac nad systemem sądowego rozstrzygania sporów patentowych z tą samą intensywnością, z jaką prowadzone są prace nad patentem europejskim.

- **Planowane utworzenie Europejskiego Sądu Patentowego**

Celem planowanego porozumienia – w kształcie przekazanym Trybunałowi – jest utworzenie jednolitego systemu sądowego rozwiązywania sporów patentowych w celu ograniczenia dotychczasowych kosztów i zawichości wynikających z konieczności prowadzenia postępowań sądowych jednocześnie w kilku państwach członkowskich oraz zapewnienia pewności prawa poprzez unikanie sprzecznych orzeczeń. Europejski Sąd Patentowy przewidziany w projekcie porozumienia składałby się z sądu pierwszej instancji (z wydziałem centralnym oraz wydziałami miejscowymi i regionalnymi w różnych państwach członkowskich) oraz sądu apelacyjnego. Posiadałby wyłączną właściwość w sprawach dotyczących patentów europejskich przyznanych przez EPO oraz w sprawach jednolitego systemu ochrony patentowej. Europejski Sąd Patentowy miałby obowiązek występowania do Trybunału Sprawiedliwości UE o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w przypadku wątpliwości co do interpretacji unijnego prawa.

Podstawę utworzenia Europejskiego Sądu Patentowego stanowiłoby „porozumienie mieszane”⁷ między UE, państwami członkowskimi UE a państwami trzecimi będącymi umawiającymi się państwami – stronami konwencji o patencie europejskim⁸.

- **Kontekst**

Projekt porozumienia w sprawie Europejskiego i Unijnego Sądu Patentowego został opracowany przez Radę po ponownym podjęciu w 2007 r. debaty w sprawie reformy patentowej. W marcu 2009 r. Komisja przyjęła zalecenie dla Rady dotyczące udzielenia Komisji upoważnienia do rozpoczęcia negocjacji w sprawie projektu porozumienia z państwami nienależącymi do UE.

W czerwcu 2009 r. Rada skierowała do Trybunału Sprawiedliwości UE zapytanie dotyczące zgodności projektu porozumienia z unijnymi traktatami.

W grudniu 2009 r. Rada jednogłośnie przyjęła konkluzje w sprawie wzmocnienia systemu patentowego w Europie, które obejmowały również główne aspekty Europejskiego Sądu Patentowego.

⁷ Umowa międzynarodowa, która zostanie zawarta między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi a państwami trzecimi.

⁸ Konwencja o udzielaniu patentów europejskich (europejska konwencja patentowa) z dnia 5 października 1973 r.

Negocjacje w sprawie utworzenia unijnego patentu zakończyły się niepowodzeniem pod koniec 2010 r., ponieważ państwa członkowskie nie były w stanie osiągnąć jednomyślnej zgody w sprawie obowiązującego systemu językowego. W dniu 14 grudnia 2010 r. z inicjatywy komisarza **Michela Barniera** Komisja na podstawie wniosku 12 państw członkowskich wystąpiła z wnioskiem w sprawie upoważnienia do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej. Dotychczas chęć podjęcia wzmocnionej współpracy w tej dziedzinie wyraziło 25 państw członkowskich. Parlament Europejski udzielił swojej zgody w dniu 15 lutego. Decyzja Rady upoważnienia do podjęcia wzmocnionej współpracy przewidywana jest na 10 marca.

Więcej informacji:

http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/index_en.htm

19. SPRAWY ZAGRANICZNE - Komisja Europejska nawiązuje ambitne Partnerstwo na rzecz demokracji i wspólnego dobrobytu z południowym regionem Morza Śródziemnego

W dniu 8 marca br. Komisja Europejska i Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa ogłosili komunikat w sprawie Partnerstwa na rzecz demokracji i wspólnego dobrobytu z południowym regionem Morza Śródziemnego. W strategii tej, która będzie przedmiotem posiedzenia nadzwyczajnej Rady Europejskiej w dniu 11 marca, określono, jakie działania może podjąć Unia Europejska, aby wesprzeć przełomowe zmiany zachodzące w krajach sąsiadujących z nami od południa.

Przewodniczący Komisji **José Manuel Barroso** powiedział: „Historyczne zmiany następujące w południowym regionie Morza Śródziemnego niosą ze sobą nadzieję na zwiększenie swobód, demokrację oraz poprawę warunków życia mieszkańców tego terytorium. Naszym obowiązkiem jest podjęcie działań i wsparcie tych przemian. Unia Europejska jest zdecydowana na poczynienie znaczącego kroku naprzód w stosunkach z krajami sąsiadującymi, które pragną i są w stanie rozpocząć proces reform politycznych i gospodarczych. Obawy przed niepewnym jutrem nie mogą powstrzymać nas od wspierania zachodzących obecnie zmian. Jest to historyczne wydarzenie, którego nie wolno nam przeoczyć”.

„Unia Europejska posiada odpowiednie doświadczenie i dysponuje instrumentami, które mogą wesprzeć państwa tego regionu w ich drodze do wprowadzenia pełnej demokracji,” stwierdziła **Catherine Ashton**. „W dniu dzisiejszym ustaliliśmy pełen zakres praktycznych środków, których celem będzie ułatwienie i wzmocnienie procesu tych przemian. Mam nadzieję, że na piątkowym spotkaniu na szczycie przywódcy UE wyrażą swoje poparcie dla tych środków. UE nie będzie się starała narzucać żadnych rozwiązań, ponieważ te przemiany należą do mieszkańców regionu. To oni sami powinni zdecydować, jaki system rządów im odpowiada oraz jakiej pomocy potrzebują. Europa jest gotowa na udzielenie wszelkiego możliwego wsparcia.”

Partnerstwo na rzecz demokracji i wspólnego dobrobytu powinno się opierać na trzech głównych filarach: i) ukierunkowanym wsparciu przemian demokratycznych

oraz tworzenia instytucji, skupionym przede wszystkim na prawach człowieka, reformach konstytucyjnych i sądownictwa oraz zwalczaniu korupcji; ii) bliskiej współpracy z mieszkańcami, ze szczególnym naciskiem na wsparcie społeczeństwa obywatelskiego oraz poszerzenie kontaktów międzyludzkich, zwłaszcza wśród młodzieży; iii) przyspieszeniu tempa wzrostu gospodarczego, rozwoju oraz tworzenia miejsc pracy, głównie poprzez wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw. W tym kontekście Komisja dokona przesunięć w głównych programach pomocy, w których na okres 2011-2013 dla naszych południowych sąsiadów przewidziano dotacje w wysokości 4 mld euro.

- **Kontekst**

Pierwszym wyzwaniem dla Unii była naturalnie reakcja na nagłe wydarzenia w państwach sąsiadujących z nami od południa, w szczególności na trudną sytuację humanitarną oraz problemy związane z migracją ludności. Komisja udostępniła już 30 mln euro na zaspokojenie najbardziej pilnych humanitarnych potrzeb przesiedleńców. Ponadto Komisja uruchomiła odpowiednie instrumenty, aby w wypadku ewentualnego masowego napływu migrantów zapewnić wsparcie Włochom, a w razie potrzeby również innym państwom członkowskim. Obejmują one między innymi środki operacyjne takie jak wspólna operacja Frontexu pod nazwą HERMES 2011 oraz, w razie potrzeby, pomoc finansową. UE przygotowała również dodatkowy pakiet pomocy w wysokości 17 mln euro, przeznaczony na natychmiastowe wsparcie przemian demokratycznych w Tunezji oraz pomoc dla obszarów ubogich w tym państwie. Obecnie nadszedł czas na przedstawienie instrumentów, dzięki którym osiągniemy nasze długoterminowe cele obejmujące demokrację, praworządność oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu.

W procesie tworzenia i wdrażania partnerstwa Komisja proponuje, aby zastosować podejście wyraźnie oparte na środkach zachęających, przydzielanych państwom w zależności od dokonanych przez nie postępów. Nasi partnerzy, którzy szybciej wdrożą reformy polityczne i gospodarcze, powinni mieć możliwość otrzymania większego wsparcia ze strony UE.

Więcej informacji:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/news/speeches-statements/2011/03/20110308_speeches_1_en.htm

20. TRANSPORT - Przyszłość lotnictwa: Sprawozdanie „Trasa 2050” przedstawione przez komisarza Siima Kallasa w trakcie „Dni lotnictwa 2011” w Madrycie

Odpowiedzialny za transport wiceprzewodniczący Komisji **Siim Kallas** przedstawił dnia 30 marca 2011 r., w trakcie tegorocznych „Dni lotnictwa” w Madrycie, nową długoterminową wizję przygotowaną przez grupę wysokiego szczebla ds. badań i rozwoju w dziedzinie lotnictwa i aeronautyki. Sprawozdanie jest następstwem kilku działań w zakresie lotnictwa zaproponowanych w białej księdze dotyczącej transportu, która została przyjęta dnia 28 marca 2011 r.

Wizja dla 2050 r. określa jak i gdzie europejskie priorytety w zakresie badań i rozwoju powinny zostać rozłożone, aby skutkować wyraźną wartością dodaną dla UE, sprzyjając utrzymaniu wzrostu gospodarczego i światowej konkurencyjności UE, a równocześnie wychodząc naprzeciw potrzebom rynku oraz wyzwaniom w zakresie energii i ochrony środowiska. Sprawozdanie przygotowali dla komisarza Kallasa i Geoghegana-Quinna, odpowiedzialnego za badania i innowacje, przedstawiciele branż związanych z infrastrukturą, motoryzacją, eksploatacją, paliwami i pracami badawczymi. Grupa wysokiego szczebla ds. badań i rozwoju w dziedzinie lotnictwa i aeronautyki utworzona została w grudniu 2010 r., a głównym przesłaniem sprawozdania jest promowanie do roku 2050 wiodącej roli w świecie przemysłu europejskiego oraz konkurencyjnego, ekologicznego, bezpiecznego i skutecznie ochranianego lotnictwa, z potrzebami obywateli i społeczeństwa, jako najważniejszym elementem strategii.

„Dni lotnictwa 2011” gromadzą podmioty z branży lotniczej, ministerstwa, agencje i ośrodki badawczo-rozwojowe z całej Europy i z innych kontynentów, a ich celem jest przedstawienie najnowszych zdobyczy nauki i omówienie przyszłych projektów badawczych. Organizowane przez Ośrodek Badawczy Technologii Przemysłowych (CDTI) w Hiszpanii oraz Komisję Europejską „Dni lotnictwa 2011” dają możliwość zaprezentowania i rozpropagowania wyników badań i prac rozwojowych finansowanych przez UE służących tworzeniu europejskiej jednolitej przestrzeni powietrznej oraz europejskiej przestrzeni badawczej, a także określeniu innowacyjnego podejścia do zrównoważonego rozwoju lotnictwa w wymiarze światowym.

Sprawozdanie „Trasa 2050”:

http://ec.europa.eu/transport/air/hlg_aviation_aeronautics_en.htm

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska⁹

⁹ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej.